

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1602

ՌՌՌՌՌՌՌՌՌ ՏՏՏՏՏՏՏ

Ա. ՏՏՏՏ

ԿԱՐՄԵՅ

Հ. Մ. ՊՈՏՈՒՐԵԱՆ

059

7-87

1923

ՀՈՒ ԱՐԵՎԼՈՅՍ

ՊՈՒՐԵՆ

059

Պ-Յ7

06 JUN 2009

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

311-11

ԱՐԱՐՈՒ

Ա. ՏԱՐԻ

1923

ՏԱՐԻՈՅ

ԿԱԶՄԵՑ

Հ. Մ. ԳՈՏՈՒՐԵԱՆԵ

1923

Տպ. տեղ Արշարյու
ԳՈՒՔՐԷ

14224

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԻՔ

Ոչնչաատ պայմանները եւ ժամանակի սղուծիւնը չեն թոյլատրեր որ մեր փափաքածին համաձայն կատարեալ տարեցոյց մը հրատարակէինք:

Այս պայմանները նկատողութեան առնելով կը խնդրենք որ ներողափառ ըլլան մեր ընթերցողները:

Յաջորդ տարուոյ տարեցոյցին պատրաստութեան արդէն պիտի ձեռնարկենք անմիջապէս: Որոնց որ կը գիմենք՝ տեղեկութիւններ ուզելու թող բարի ըլլան ընդփոխ պատասխանել:

Մտադիր ենք «Զատկական ալպոմ» մը հրատարակել, ուր գրական բաժինը աւելի ճոխ պիտի ըլլայ:

Խմբ. «Մասիս»ի

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ՏԱՐԵՅՈՅՑԻ

24423-59

03 FEB 2014

Հ. Տոմար	Կ. Տոմար	Օր ամս.	
1	14	ԿԻՐ	✠ Կաղանդ. 1923: Գ. օր պահոց ծննդ. ձեմ. Էվ.
2	15	Բ2	Դ. օր պահոց ծննդ.
3	16	Գ2	Ե. օր պահոց ծննդեան
4	17	Դ2	Զ. օր պահոց ծննդեան
5	18	Ե2	Ճրագարոյց ծննդ. Երեկ. նաւկախք.
	19	ՈւՐ	✠ Ծնունդ եւ Յայտնութիւն Տն. մերոյ: Ճ. ամս.
7	20	2Բ	✠ Բ. օ ծննդեան: Յիշ. մեռելոց
8	21	ԿԻՐ	Գ. օր ծ նդեան
9	22	Բ2	Դ. օր ծ դեան
10	23	Գ2	Ե. օր ծննդեան
11	24	Դ2	Զ. օր ծննդեան
12	25	Ե2	Ե. օր ծննդեան
13	26	ՈւՐ	✠ Ը. Տօն Անուանակոչութ. Տն.
14	27	2Բ	Ծնունդ Յովնանու Կարապետին
15	28	ԿԻՐ	✠ Ա. զկնի ծննդ.: Բարեկ. առաջ.
16	29	Բ2	Ա. օր պահոց առաջաւորաց
17	30	Գ2	Բ. օր պահոց առաջ.
18	31	2Բ	Գ. օր պահոց առաջ.
19	1	Ե2	Դ. օր պահոց առաջ.
20	2	ՈւՐ	Ե. օր պից Յիշ. Յոհաննու մարգ.
21	3	2Բ	Ս. Սարգիս, որդին Սարափրոս
22	4	ԿԻՐ	✠ Բ. Կիրակի զկնի ծննդեան
23	5	Բ2	Սրբոց Ատովմասնց զօրավարաց
24	6	Գ2	Սրբոց Սուքիասեանց վկայից
25	7	Դ2	Պահք
26	8	Ե2	Սրբոց Ոսկեանց քահանայից
27	9	ՈւՐ	Պահք
28	10	2Բ	Սրբ. Իսահակայ Պարթեւ հայրոյ.
29	11	ԿԻՐ	✠ Գ. Կիրակի զկնի ծննդեան
30	12	Բ2	Ս. Սարկոս եպ. Պրոն քհնյ. եւլն.
31	13	Գ2	Սրբոց Ղեւոնդեանց քահանայեմ

ՅԵՒՆԱՐԱՐ 31 ՕՐ

Վ. տոմար
Կ. ամիս
Յ. օր

ՓԵՏՐՈՒՆԸ 28 ՕՐ

1	14	ԴԶ	Պահք
2	15	ԵԶ	+ Սրբոց Ղարդանանց զօրավ.՝ Յիշատակ Մեռելոց
3	16	ՈԼՐ	Պահք
4	17	ՉՔ	Կ. Պոլսոյ Ս. Ժող. 150 հայսլ.
5	18	ԿԻՐ	✠ Բուն Բարեկենդան, Ս. Կիր. քառանորդաց
6	19	ՔԶ	Ս. օր մեծ պահոց
7	20	ՊԶ	Բ. օր մեծ պահոց
8	21	ՂԶ	Գ. օր մեծ պահոց
9	22	ԵԶ	Դ. օր մեծ պահոց
10	23	ՈԼՐ	Ե. օր մեծ պահոց
11	24	ՉՔ	Ս. Թէոդորոս զօր.
12	25	ԿԻՐ	✠ Է. օր մեծ պահոց. Բ. Կիր. քառս.
13	26	ՔԶ	Ը. օր մեծ պահոց
14	27	ՊԶ	Թ. օր մեծ պահոց
15	28	ՂԶ	Ժ. օր մեծ պահոց
16	1	ԵԶ	ԺԱ. օր մեծ պահոց
17	2	ՈԼՐ	ԺԲ. օր մեծ պահոց
18	3	ՉՔ	ԺԳ. օր մեծ պահոց: Ս. Կիւրեղ. Երսմի հայրսլ. եւնս.
19	4	ԿԻՐ	✠ ԺԴ. օր մեծ պահոց: Գ. Կիր. քառանորդաց Սնտրակին
20	5	ՔԶ	ԺԵ օր մեծ պահոց
21	6	ՊԶ	ԺԶ. օր մեծ պահոց
22	7	ՂԶ	ԺԷ. օր մեծ պահոց
23	8	ԵԶ	ԺԸ. օր մեծ պահոց
24	9	ՈԼՐ	ԺԹ. օր մեծ պահոց
25	10	ՉՔ	Ի. օր մեծ պահոց: Ս. Յովհ. Եմի հայրսլ. եւայնս.
26	11	ԿԻՐ	✠ ԻԱ. օր մեծ պահոց: Գ. Կիր. քառաս.: Տնտրին
27	12	ՔԶ	ԻԲ. օր մեծ պահոց
28	13	ՊԶ	ԻԳ. օր մեծ պահոց

Վ. տոմար
Կ. ամիս
Յ. օր

ՄԱՐՏ 31 ՕՐ

1	14	ԴԶ	ԻԳ. օր մեծ պահոց
2	15	ԵԶ	ԻԿ. օր մեծ պահոց
3	16	ՈԼՐ	ԻԶ. օր մեծ պահոց
4	17	ՉՔ	ԻԷ. օր մեծ պահոց: Սբգ. Մանկանց քառանոցից
5	18	ԿԻՐ	✠ ԻԸ. օր մեծ պահոց. Ե. Կիր. Դասաւորին
6	19	ՔԶ	ԻԹ. օր մեծ պահոց: Շապան
7	20	ՊԶ	Լ. օր մեծ պահոց
8	21	ՂԶ	ԼԱ. օր մեծ պահոց
9	22	ԵԶ	ԼԲ. օր մեծ պահոց
10	23	ՈԼՐ	ԼԳ. օր մեծ պահոց
11	24	ՉՔ	✠ ԼԴ. Սրբոյն Գր. Լուս. մուտն ի վիրապն
12	25	ԿԻՐ	✠ ԼԵ. օր մեծ պահոց. Զ. Կիր. Գալս.
13	26	ՔԶ	ԼԶ. օր մեծ պահոց
14	27	ՊԶ	ԼԷ. օր մեծ պահոց
15	28	ՂԶ	ԼԸ. օր մեծ պահոց
16	29	ԵԶ	ԼԹ. օր մեծ պահոց
17	30	ՈԼՐ	Խ. օր մեծ պահոց
18	31	ՉՔ	Պահք: Յիշ. Յարութն. Դազարու
19	1	ԿԻՐ	✠ Ծաղկազարդ, Եր. դռնբացեք
20	2	ՔԶ	Աւագ երկուշաբթի
21	3	ՊԶ	Ա. ԳԶ. յիշ. տասն կուսանաց
22	4	ՂԶ	Աւագ չորեքշաբթի
23	5	ԵԶ	Ա. ԵՉ. Յիշ. ընծր. Երեկ. ոտնւայ
24	6	ՈԼՐ	Ա. Ուր. Յիշկ. չարչոնց. խաչել.՝ Երեկոյ. Թաղում
25	7	ՉՔ	Ճրագ. Զատիկի: Երեկ. նաւակատիք
26	8	ԿԻՐ	✠ Զատիկ Յարմն. Տեառն մերոյ
27	9	ՔԶ	✠ Բ. օր Զատիկի: Յիշ. մեռելոց
28	10	ՊԶ	✠ Գ. օր Զատիկի
29	11	ՂԶ	Դ. օր Զատիկի
30	12	ԵԶ	Ե. օր Զատիկի
	13	ՈԼՐ	Զ. օր Զատիկի

Հին տօմ	Նոր տօմնոր	Օր ամսոյ
1	14	2Ք
2	15	ԿԻՐ
3	16	Ք2
4	17	Ք2
5	18	Ք2
6	19	Ե2
7	20	ՈՒՐ
8	21	2Ք
9	22	ԿԻՐ
10	23	Ք2
11	24	Ք2
12	25	Ք2
13	26	Ե2
14	27	ՈՒՐ
15	28	2Ք
16	29	ԿԻՐ
17	30	Ք2
18	1	Ք2
19	2	Ք2
20	3	Ե2
21	4	ՈՒՐ
22	5	2Ք
23	6	ԿԻՐ
24	7	Ք2
25	8	Ք2
26	9	Ք2
27	10	Ե2
28	11	ՈՒՐ
29	12	2Ք
30	13	ԿԻՐ

ԵՊՐԻԼ 30 ՕՐ

Ե. օր Ջատ. Գլխատ. Յով. Մկրտչի
 ✠ Նոր կերակի
 ✠ Աւետում
 Աշխարհամատրան (Կանաչ) կիր.
 ✠ ՅԻՇ. ՀԱՅ ՆԱՀԱՏԱԿԱՅ
 ✠ Կարմիր կերակի
 ✠ Երեւման խաչ
 ✠ ԼԶ օր յին. Զ. կերակի

Հին տօմնոր	Նոր տօմնոր	Օր ամսոյ
1	14	Ք2
2	15	Ք2
3	16	Ք2
4	17	Ե2
5	18	ՈՒՐ
6	19	2Ք
7	20	ԿԻՐ
8	21	Ք2
9	22	Ե2
10	23	Ք2
11	24	Ե2
12	25	ՈՒՐ
13	26	2Ք
14	27	ԿԻՐ
15	28	Ք2
16	29	Ք2
17	30	Ք2
18	31	Ե2
19	1	ՈՒՐ
20	2	2Ք
21	3	ԿԻՐ
22	4	Ք2
23	5	Ք2
24	6	Ք2
25	7	Ե2
26	8	ՈՒՐ
27	9	2Ք
28	10	ԿԻՐ
29	11	Ք2
Յ0	12	Ե2
Յ1	13	Ք2

ՄԵՅԻՍ 31 ՕՐ

ԼԷ օր յինանց
 ԼԸ օր յինանց
 ԼԹ օր յինանց
 ✠ Խ. օր յին. Համբարձում վիճակ
 ՇԷՎՎԱԼ
 ԽԱ. օր յինանց
 ԽԲ. օր յինանց
 ✠ ԽԳ. օր յին. Բ. Ծաղկազարդ
 ԽԴ. օր յինանց
 ԽԵ. օր յինանց
 ԽԶ. օր յինանց. պահք
 ԽԷ. օր յինանց
 ԽԸ. օր յինանց պահք
 ԽԹ. օր յինանց
 ✠ Հոգեգալուստ: Բարեկ. Եղ. պնց.
 Բ. օր հոգ. պնց. Ե. տար Հ. Հ.
 անկախութեան
 Գ. օր հոգ. պահք
 Դ. օր հոգեգալուստ պահք
 Ե. օր հոգ. պահք
 Զ. օր հոգ. պահք
 Է. օր հոգ. ուտիք
 Ը. Կիր. Զարթ. յիշ. Եղիա մրգ.
 Սրբոց Հռիփսիմեանց կուսանաց
 Սրբոց Գայանեանց կուսանաց
 Պահք
 Ս Յով. Կրպ. եւ Ս. Թանազիսէ հյր.
 Պահք
 Ի Ս Գր: Լուս. եւ ի վիրապէն
 Ի Տօն Կամեող Եկեղ. Ս. Էջմիածնի
 Սրբ Մանկանցն Բեթլէհեմի
 Սբ. կուս. Նունեայ եւ Մանեայ
 Պահք

Հին տօմար
Նոր տօմար
Օր ամսը

ՅՈՒՆԻՍ 30 ՕՐ

1	14	ԵՂ	Սրբոց իշխ. Ստիակայ եւ Յովսէփս
2	15	ՈՒՐ	Պահք. Զիւլգատէ
3	16	ՉԲ	Ս. Ներսէս մեծ եւ Խատ եպ.
4	17	ԿԻՐ	† Գ. Կիրակի Բարեկ. Հուս. պից.
5	18	ԲԷ	Ս Եպիփան Կիպրացի Բաբել.
6	19	ԷՂ	Ս Կոստանդ. Թագ. եւ հեղ. Թգհի
7	20	ՂԷ	Պահք
8	21	ՄԶ	Ս. Թէոդիտոն Թալիլէ եւն.
9	22	ՈՒՐ	Պահք
10	23	ՉԲ	† Գիւտ նշխ. Ս. հօրն Գր. Հուս.
11	24	ԿԻՐ	× Գ. Կիր. զկնի Հոգեգալստեան
12	25	ԲԷ	Ս. Անտոնիոս, Թէոքիլոս եւն.
13	26	ԷՂ	Ս. Գան. մրգ. Սեղ. Միս. եւ Աբեղ.
14	27	ՂԷ	Պահք
15	28	ԵՂ	† Սրբոց Թրգ. Սահ. եւ Մեար.
16	29	ՈՒՐ	Պահք
17	30	ՉԲ	Ս Տրդատ Թագ. եւ Աշխ. Թ-հին
18	1	ԿԻՐ	† Ե. Գիւտ Տփոյ ս. Աստ. Ծածնի
19	2	ԲԷ	Ս. Կալիստրոս, Դունկիանոս
20	3	ՂԷ	Ս. Զաքարիա մարգարէ
21	4	ԷՂ	Պահք
22	5	ԵՂ	Ս. Եղիսէ մարգարէ
23	6	ՈՒՐ	Պահք
24	7	ՉԲ	Սբ. ԺԲ. առաք. եւ Պող. Ե. Գ. առաք.
25	8	ԿԻՐ	† Զ. Կիր. Բարեկ վարդ. պից.
26	9	ԲԷ	Ս. օր վարդ. պահոց
28	10	ՂԷ	Բ. օր վարդ. պահոց
28	11	ԷՂ	Գ. օր վարդ. պահոց
29	12	ԵՂ	Գ. օր վարդ. պահոց
30	13	ՈՒՐ	Ե. օր վարդ. պահոց

Հին տօմար
Նոր տօմար
Օր ամսը

ՅՈՒՆԻՍ 31 ՕՐ

1	14	ՉԲ	Յիշ Տապ. հնոյ եւ նորոյ: Նաւկ.
2	15	ԿԻՐ	† վարդավառ. Այլակերպութիւն Քրիստոսի: Զիւհիճճէ
3	16	ԲԷ	† Բ. օր վարդ. Յիշ Մեռեցոց
4	17	ՂԷ	Գ. օր վարդավառի
5	18	ԷՂ	Պահք
6	19	ԵՂ	Ս. Եսայի մարգարէ
7	20	ՈՒՐ	Պահք
8	21	ՉԲ	Ս. Թադ. առք. եւ Սանդիս. կոյս
9	22	ԿԻՐ	† Բ. Կիրակի զկնի վարդավառի
10	23	ԲԷ	Ս. Կիպրիանոս, Յուստինէ կոյս
11	24	ՂԷ	Ս. Աթանազիսէ եպս. եւն. իսլ. Գուրպան պայրամը
12	25	ՂԷ	Պահք
13	26	ԵՂ	Ս. նախահարք Ադամ, Աբել, Ենոք
14	27	ՈՒՐ	Պահք
15	28	ՉԲ	Ս. Արիստակէս, վրձանէս Յուսիկ
16	29	ԿԻՐ	† Գ. Կիր. զկնի վարդավառի
17	30	ԲԷ	Ս. Մակարայեցիք Եղիազար քնյ.
18	31	ՂԷ	Սրբոց երկուտասան մարգարէից
19	1	ՂԷ	Պահք
20	2	ԵՂ	Ս. Սօսիիա, Պիսմոս, Էլպիս Ագապի
21	3	ՈՒՐ	Պահք
22	4	ՉԲ	Ս. Պետրոս հայր Վաս եպս.
23	5	ԿԻՐ	† Գ. Կիրակի զկնի վարդավառի
24	6	ԲԷ	Ս. Անտոն-Տգնաւոր
25	7	ՂԷ	Ս. Թէոդ. Թագ. եւ մանկ. Եփես.
26	8	ՂԷ	Պահք
27	9	ԵՂ	Ս Կիրակոս, Յուդիտա եւն.
28	10	ՈՒՐ	Պահք
29	11	ՉԲ	Ս. Աթանաս հյր. Գր. Աստծ-աբան
30	12	ԿԻՐ	† Ե. Կիրակի զկնի վարդավառի
31	13	ԲԷ	Ս. վահան Գողթն. Եւզինէ կոյս Իսլ. 1342 Մուհարրէմ

Հին տօմար
Նոր տօմար
Օր ամսոյ

ՅԵՐԵՄԻԱՍ 31 ՕՐ

1	14	գ2	Ս. Տգն. Տրիփոն, Պարսամ, Ռնոփ.
2	15	դ2	Պանք
3	16	ե2	Ս. Եղգինէոս, Մակարիոս եւ Նն.
4	17	ուր	Պանք
5	18	կը	Եփեսոսի Ս. Ժող. 200 հայրապ.
6	19		† Զ. Կիր. Բարեկ. ՍՏ. ածնի պնց.
7	20	դ2	Ս. օ Ասաճ. նի պանոց
8	21	դ2	Բ. օ Աստ. սի պանոց
9	22	կմ	Գ. օ ՍՏ. նի պանոց
10	23	չե	Գ. օ ՍՏ. նի պանոց
11	24	ձը	Ե. օ ՍՏ. նի պանոց
12	25	չս	Տօն Հոգոյկանի Ս. Եջմիած. Եւկը
13	26	չիր	† Վերափոխումն. Ս. Աստուած.
14	27	ղ2	† Բ. օ Վերափ. Յիշ. մեռելոց
15	28	գ2	Գ. օ վերափոխման
16	29	դ2	Դ. օ վերափոխման. պանք
17	30	ե2	Ե. օ վերափոխման
18	31	ուր	Զ. օ վերափ. պանք
19	1	չը	Է. օր վերափոխման
20	2	կիր	† Ը. օր Բ. Կիր. զկնի վերափ.
21	3	ը2	Թ. օր վերափոխման
22	4	գ2	Ս. Յովակիմ Սննա եւ Իզաբ. կնք.
23	5	դ2	Պանք
24	6	ե2	Ս. Երեմիա մարգարէ
25	7	ուր	Պանք
26	8	չը	Ս. Թովմաս առաքեալ
27	9	կիր	† Գ. Կիր. Գիւտ գօտւոյ ս. ՍՏ.
28	10	ը2	Ս. Ստեփ. Ուննցի, Գոհարիսէ
90	11	գ2	Ս. Մարգ. Եգեկիէլ, Եզր եւ Նն.
12	12	դ2	Պանք Սէփէր
33	13	ե2	Ս. Յով. Կարապետ եւ Յօր արդար

Հին տօմար
Նոր տօմար
Օր ամսոյ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 30 ՕՐ

1	14	ուր	Պանք
2	15	չը	Ս. Առաք. Յակոբ եւ Շմաւոն
3	16	կիր	† Գ. Կիր. զկնի վերափ.
4	17	ը2	Ս. Անտրէ գօր. եւ բանակ նորին
5	18	գ2	Ս. Անդրիանոս, Անատօլ եւ Նն.
6	19	դ2	Պանք
7	20	ե2	Ս. Արքանամ, Խորէն, Աճ. առք
8	21	ուր	† Պանք: Ծնունդ Ս. Աստուած. ի
9	22	չը	Նիկիոյ Ս. Ժող. 318 հայրապետ.
10	23	կիր	† Ե. Կիր Բարկ. Ս. Խաչի պնց.
11	24	ը2	Գ. օր պանոց Խաչի
12	25	գ2	Բ. օր պանոց Խաչի
13	26	դ2	Դ. օր պանոց Խաչի
14	27	ե2	Ե. օր պանոց Խաչի
15	28	ուր	Զ. օր պանոց Խաչի
16	29	չը	Տօն Եկեղեցւոյ Նաւակատիք
17	30	կիր	† Խաչվերաց
18	1	ը2	† Բ. օր Խաչի Յիշ. Մեռելոց
19	2	գ2	Տօն եկեղեցւոյ
20	3	դ2	Տօն եկեղեցւոյ պանք
21	4	ե2	Տօն եկեղեցւոյ
22	5	ուր	Տօն Խաչի
23	6	չը	Տօն Խաչի
24	7	կիր	† Բ. Կիր. Բար. Պարագայ Խաչի
25	8	ը2	Պնք. Ս. Սամսա. Սիմ. սիւնակ.
Է6	9	գ2	Պանք: Ս. Բեիլրոնէ, Մարիանէ,
27	10	դ2	Պանք Շուշան
28	11	ե2	Պանք: Ս. Բարաղամ, Արմիմոս,
29	12	ուր	Պանք Իսայ. Բէպիլէէվլէ
20	13	չը	Ս. Գեորգ գօր. Արսկասու եւ Նն.

Հին տոմար
Կիրակի
Օր ամսյ

ՀՈՅՆԵՄԵՐ 31 ՕՐ

1	14	Կիր	† Գ. զկնի խաչի: Վարագ. Խաչ
2	15	ԲԷ	Ս. Գաւիթ Դմնեցի, Ղամփէոս
3	16	ԿԷ	Ս. Եւտամէոս, Երմոնէ եւայլն
4	17	ՂԷ	Պահք
5	18	ԵԷ	Ս. Իշխ. Սահակ, Համազասպ
6	19	Ուր	Պահք
7	20	ՉԲ	Սրբոց 72 աշակերտացն Բրիս.ի
8	21	Կիր	† Գ. Կիրակի զկնի խաչի
9	22	ԲԷ	Ս. Հայրապ. Փակաս, Երանոս
10	23	ԿԷ	Ս. Կուս. Թեկղի, Վարվառէ
11	24	ՂԷ	Պահք
12	25	ԵԷ	Ս. Պանդուլէոն բժ. Եպրաքսէ Կոյս
13	26	Ուր	Պահք
14	27	ՉԲ	Սրբ. Թարգ. մերոց ԵղլՉէի եւն.
15	28	Կիր	† Ե. Կիրակի զկնի խաչի
16	29	ՅԷ	Գիւտ նշխ. Ս. Գր. Աղուանից: Անտոն, Կրօնիգէս եւն.
17	30	ԿԷ	Ս. Առաք. Անանիա, Մատթէոս
18	31	ՂԷ	Պահք
19	1	ԻԷ	Ս. Դիոնեսիոս, Տիմոթէոս, Տիտոս
20	2	Ուր	Պահք
21	3	ՉԲ	Ս. Առաք. Մատթ. Մարկոս, Ղուկաս եւ Յովն.
22	4	Կիր	† Զ. Կիրակի զկնի խաչի
23	5	ԲԷ	Ս. Կունկիանոս, Յովսէփ եւայլն
24	6	ՂԷ	Ս. Թէոդիտոն, Զենոն եւն.
25	7	ԿԷ	Պահք
26	8	ԵԷ	Ս. Խարճեանք. Արտեմ, Քրիստափ.: Իսլ. Գասըմ
27	9	Ուր	Պահք
28	10	ՉԲ	Ս. Ժ.Բ. վրդապ. Ռեմէոս Բէպախըր
29	11	Կիր	† Ե. Կիր. զկնի խաչի Գիւտ խաչ
30	12	ԲԷ	Ս. Անաստաս, Վարսս եւայլն
31	13	ՂԷ	Ս. Հիպոթիբեանի. Սուեռ. Բարճ

Հին տոմար
Կիրակի
Օր ամսյ

ՀՈՅՆԵՄԵՐ 30 ՕՐ

1	14	ՂԷ	Պահք
2	15	ԵԷ	Ս. Յօհան Ոսկեբերան
3	16	Ուր	Պահք
4	17	ՉԲ	Տօն ամենայն սրբոց Ռնոց եւ նորոց
5	18	Կիր	† Ը. Կիր. զկնի խաչի
6	19	ԲԷ	Ս. Ստեփ. Հռովմայ հայրապ.
7	20	ՂԷ	Ս. Ակեփսիմէ եպ. Արիթաշ սրգ.
8	21	ԿԷ	Պահք
9	22	ԵԷ	Ս. Հայրապետ Մետրեփանոս
10	23	Ուր	Պահք
11	24	ՉԲ	Սրբոց Հրեշտ. եւ ամ. երկ. զօրաց
12	25	Կիր	† Կիրակի զկնի խաչի
13	26	ԲԷ	Ս. Մելիտոս հայրապ.
14	27	ՂԷ	Ս. Գեմետր. Բասիլիակոս
15	28	ԿԷ	Պահք
16	29	ԵԷ	Ս. Գուրիաս, Սամուէաս
17	30	Ուր	Պահք
18	1	ՉԲ	Ս. Առաք. Անարէ, Փիլիպոս
19	2	Կիր	† Ժ. Կիր. զկնի խաչի: Բար. Յիս.
20	3	ԲԷ	Ս. օր պահոց յիմնակի
21	4	ՂԷ	† Բ. օր պահոց յիմնակի
22	5	ՂԷ	Գ. օր պահոց յիմնակի
23	6	ԵԷ	Գ. օր պահոց յիմնակի
24	7	Ուր	Ե. օր պահոց յիմնակի
25	8	ՉԲ	Ս. Գր. եւ Նիկող. սրանչ. հայրապ. Միւռոն եպս.
26	9	Կիր	† Ս. Կիր. յիս. Ճէմագ. Եվկէլ
27	10	ԲԷ	Ս. Կուս. Յուլիանէ եւ Վասիլուհի
28	11	ՂԷ	Ս. Կունկիանոս, Տարագրոս
29	12	ՂԷ	Պահք
30	13	ԵԷ	Ս. Կղիմաս հյրապ. եւ Բագրու. եպ.

Հին տոմար
 Կր յոմար
 Օր ամսոյ

ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ 31 ՕՐ

1	14	ուր	Պանք
2	15	չբ	Ս. առք. թագ. եւ Բարթողմէոս
3	16	հիր	† Բ. Կիրակի Յիսնակաց
4	17	յշ	Ս. Գեներիոս, Մերկերիոս եւ ին.
5	18	էշ	Ս. Աբգար Թագ. անդր. հաւատ.
6	19	էշ	Պանք
7	20	յշ	Ս. հարք եգիպտաց. Պող. Մակար
8	21	ուր	Պանք
9	22	չբ	† Յուս. Ս. Ստեփանի յԱննայէ
10	23	հիր	* Գ. Կիր. ինն. Բրկ. Ս. Յկ. պնց.
11	24	յշ	Պանք. Ս. Մինաս, Ալէքսանոս
12	25	էշ	Պանք Ս. Կոնստանտինոս, Շմաւոն
13	26	չշ	Պանք
14	27	յշ	Պանք Ս. Օգոստինոս. Եւստր. Ուրբատ.
15	28	ուր	Պանք
16	29	չբ	Ս. Յակոբ Մծբնայ հրպ. Մարուգէ եգ. Մելիտոս նպիս.
17	30	հիր	* Գ. Կիրակի յիսնակաց
18	31	յշ	Ս. հրպ. Իգնատիոս, Ադդէ
19	1	էշ	Ս. Թէոպոմպ. Թէոս եւ այլն:
20	2	էշ	Պանք
21	3	յշ	Ս. Կուս. Ինդոս, Գոմ'նա
22	4	ուր	Պանք
23	5	չբ	Ս. Գաւիթ մրգ. եւ Յակ. առաք.
24	6	հիր	* Ե. Կիրակի յիսնակաց
25	7	յշ	Ս. Ստեփանոս եւ առջն. Մարտ.
26	8	էշ	Ս. առաք. Պողոս եւ Պետրոս:
27	9	էշ	Պանք [Ճէմ. ախըր:
28	10	յշ	Ս. Որդիք Որոտ. Յկբ. առաք. եւ Յովն. աւետ.
29	11	ուր	Բարեկենդան ծննդեան պանոց
30	12	չբ	Ս. օր պանոց: Ս. Բարսեղ. Եփրեմ
31	13	հիր	* Բ. օր պնյ. Զ. Կիր. իննակա

ՌՈՒՄԷՆ ԱՂԳ. ՏՕՆԵՐ

- 5 Փետր. Միացեալ Իշխանապետութեանց
 4 Մարտ. Յայտարարութիւն Ռուսէն թագա-
 ւորութեան
 1 Մայիս Բարոյ Վոտայի ընտրութիւնը, ժամա-
 նուժը եւ գահակալութիւնը:
 8 Մայիս Յայտարարութեան. Ռուս. անկախութեան
 10 Մայիս Թագղ. Ռուս. առաջին Թագաւորին
 24 Յունիս Տարեդարձ 1848ի յեղափոխութեան
 4 Օգոստոս Անուան տօն Մարիա թագուհիին
 24 Օգոս. Տարեդարձ ծնդ. Ֆէրոնիանոս թագաւորին
 16 Հոկտ. Տարեդարձ ծննդեան Բարոյ Իշխանին
 1 Նոյ. Տարեդարձ ծննդեան Թագուհիին
 1 Գեկտ. Տարեդարձ յայտարարութեան Մեծն
 Ռուսիանիոյ՝ Պեսարայիոյ, Պուքովինայի եւ
 Թրանսլլվանիոյ հետ միացման:
 8 Տարեդարձ Արքայական ամուլին պսակադրու-
 թեան:

ՌՈՒՄԷՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐ ՄԵՐ
 ԼՈՒՐ ՕՐԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԻՊԱԾ

- Ն. Տ. Հ. Տ.
 20 7 Յունուար Յովնաննէս Մկրտիչ
 15 2 Փետրուար Տեառնդառաջ
 7 Ապ. 25 Մարտ Աւետուհին
 6 Մայիս 23 ապրիլ Ս. Գէորգ
 3 Յունիս 21 Ս. Կարապետ եւ Հեղինէ
 12 Յուլիս 29 Յուլիս Ս. Պետրոս Պողոս
 2 Օգ. 20 Յուլիս Ս. Եղիա
 19 Օգ. 6 Այլակերպութիւն
 28 Օգ. 15 Վերափոխումն Ս. Կուսին
 21 Սեպ. 8 Ծնունդ Ս. Կուսին
 8 Նոյմ. 26 Հոկտ. Ս. Տիմիգրու
 21 Նոյ. 8 Հոկտ. Միքայիլ եւ Դարբիէլ
 4 Դեկտ. 11 Մուշք յեկեղեցին
 19 Դեկտ. 6 Ս. Նիկողայոս

ՄԵՐ ՍԵՆ ՏԱՐԻՆ

1923 տարին սեմին վրայ կը կոխենք՝ կաղանդն է, 1923 տարիներով բեռնաւոր-ւած, որ կուգայ հիւրընկալ Ռուսաստան մէջ ցի-րուցան եղած Հայերուս դոները դարնելու:

Այս մենք ամէնքս կը ճանանք այդ կա-ղանդը: Մեր հայրենական աներուն մէջ, մեր օճախներուն առջև, մեր թանիրներուն և կրակա-րաններուն շուրջը, մեր վառարաններուն քովիկ, վերջապէս մեր տաքուկ սենեակներուն մէջ հիւ-րընկալած ենք զինք, այդ «ձիւնի պէս ձերմակ» կաղանդը:

Կուգայ ան այս անգամ ո՛չ թէ իր ձեփ ճեր-մակ հազուստով, այլ դարկահար, սեփ-սե:

Մեր ամէնուն դոները կը բանայ — ան նոր տարին կը նուիրէ — կեանքը: Բայց չէ՞ք զգար, ինչպէ՞ս մահ կը հոտին անոր տուած բոլոր նուէր-ները:

Մենք կը ճանչանք այդ Մերուկը. մեր այդ դաժման ճակատագիրը: Ան մեր պատմու-թեան էջերը ալիւն ներկած է, երկրաշարժերով, սովերով, համաճարակներով, անբնական կոխու-թով՝ մեր հայրենական օճախը քարու քանդ ըրած է:

Ո՛հ, ձեզմէ՛ շատերը իրենց աչքերով տե-

ԲՏ - 82423

սած են զինք երբեմն կարմիր՝ երբ Արաքսն ու Տիգրիսը հայ արիւնով կարմրած էին:

Այս ան Մերուկն որ չոփ չոր ոսկորներով սե մանդաղը շարժեց ու քաղեց կեանքերը մխա-ցած ձեր ամէնէն սիրելիներուն՝ աքսորանքի ճամբան, անապատի աւաղներուն վրայ:

Այս անգամ աւելի՛ կը սոսկամ այս Սեւ տարիէն:

Մեր ամենէն չքաւորը՝ կաղանդի առտուն գէթ պատառ մը հաց ունի իր զաւկին, տղուն հոգ չէ թէ չոր և սե:

Դուն ո՛վ հայ սիրտ, պիտի կարենա՞ս կուլ տալ այդ պատառիկը երբ յանկարծ դիմացդ դաշտ մը բացուի, ուր ձիւնին վրայ աղբարիկներդ, աղ-գականներդ՝ ցուրտին օրերով անօթի մնալէ ետք՝ ձեռքեր՝ ին քեզի երկարած «հաց, հաց» կը կա-կազեն:

Երջանիկ Հայեր. դեռ ձեր հացի պառսառը կուլ չտուած՝ դատեցէ՛ք. պէ՛տք է օգնել անոնց թէ ո՛չ:

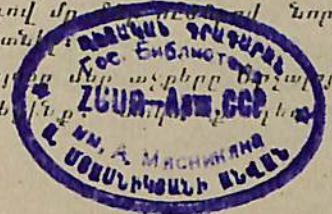
Մենք մինչև և հիմակ մեր ցեղին անունը բնաջնջող մահին չզիմադրեցինք:

Պէ՛տք է յուսահատիլ:

— Ո՛չ երբէք:

Թէև և շատերը կը կարծեն թէ մեր կեանքի կանխեղին իւրը սպառելու մօտ է, բայց զիտենք զերագոյն ճիգով մը շարժուալ նոր կեանքի մը ճամբան դանկ:

Մինչև այժմ մեր աչքերը ճիշդ զայն դար-ձուցած սպասելիք չենք ունենում, սպասենք

Խնաց Խնաց որբեկությունս.

(Հրատ. Պուրբեկի Հայ Տիկեանց Որբախնամին)
 դեռ, այսօր կամ վաղը պէ՛տք է մեր Արշարոյսն
 ալ արթննալ ու մեր ձեր երազները կրիտասար-
 ձացած՝ իրականանան:

* * *

Ռուժանահայեր մեր ժամանակակից պատ-
 մութիւնը պիտի գրուի. մեր «եղբայրական օգ-
 նութիւնը» արձանացուցած զիմացնիս՝ ամէնքս
 մեր լուծանները ձգենք այն՝ դանձանակին մէջ՝
 զոր այսօր մեր քոյրերն ու եղբայրները մեզի
 կ'երկարեն:

Թող մեր պատմութեան սե ու կարմիր է-
 ջերուն յաջորդէ սակեաա էջ մը՝ որուն մէջ ար-
 ձանագրուած ըլլայ թէ Ռուժանիոյ փոքրիկ գա-
 ղութիւնը օգնեց իր հարեանակիցներուն ու կանգնեց
 հաղարար հայ կեանքեր՝ որոնք մեր կանթեղին
 յոյսը անշէջ պիտի պահեն:

Ապրի՛ն ամէնքը եւր լուծան կը ձգեն այս
 նպատակով:

* * *

Վեր ելիր, լքուած հողի, ճակատդ կապոյտ
 երկնքին գարձուր:

Կանգնելու համար պէտք է նախ ինալ,
 յարութիւն տանելու համար պէտք է մեռնիլ:
 Մի յուսալքութիւն, ամենէն անուշ արեւ փոթորի-
 կէն ետք կ'երեայ: Վաղգերը ձմեռէն ետք կը
 բացուին:

Մենք ալ մեր անձայր տառապանքէն վերջ
 օր մը վերջապէս պէտք է ողջունենք
 մեր հմայիչ նաւատարղը, մեր վարզագոյն՝ Նոր
 Տարին:

Մեր փոխի ներք ինչպես կ'օգնեն իրե՛ց հասակակի ներուն

ԿԵԱՆՔԻ

Կեանքը ծով մ'է, տիկ' օպիլ...
Կը հոսի գուն, մերք լեկեայն,
Իսկ մեր հոգին հարիզոն լայն,
Կը պարփակէ զայն անդաբիկ:

Մեր խոճերն եւ յոյզերն անուշ
Վարդեր փրքած՝ եւ՛ ծովափին
Պարտնկներու կանուխ կամ ուշ
Սառ շունչին տակ կը քորափին:

Սէ մեր կեանքէն ինչպէս վարժուր,
Պիտի մնայ լոկ յիշատակ,
Սէրը անդունդ մը անյատակ,
Ուր մեզ կիցնայ, երազել լուռ:

ՍՍՄՓՍՈՆ Մ. ԱՐԼՐՈՒՆԵՐ

Ո՞ՐԻ Է ՆԵՐԷ

Յայտնի Ռուս նկարիչ Վերեչչակինը հրաշալի պատկեր մը ունի՝ «Շիպկային վրայ ամէն ինչ հանգիստ է»։ 1877. 1878 Ռուս-Տաճկական պատերազմի անցքէ մը վարագոյրը կը բանայ։ Ռուս զորքերը անյաջող փորձեր կընեն զրուել Պլեյսան, մինչդեռ զօր. Գուլբոն կուզէ անառիկ Շիպկային վրայ զիրքեր ստեղծել։ Չհրան օրեր են։ Հաղարատը Ռուսեր կը կտորուրին զրոէն։ Սակայն հեռագիրը ամէն օր մեզ կը հանգստացնէ՝ «Շիպկային վրայ ամէն ինչ հանգիստ է»։ Սա հանգստու թիւնն է որ կը ներկայացնէ Վերչչակինի պատկերը։ Սարերը ծածկուած են ձիւնի թանձր շերտերով։ Մրրիկը անդադրում կը փչէ, կը տանի ամէն ինչ եւ ձիւնի բլուրներ կը կուտակէ անդունդներու վրայ։ Անտարբեր կը փայլին արեգակի ճառագայթները չըտաքացնելով։ Մէկէն ի մէկ մարդ մը չէք տեսներ։ Բայց անաձեռք մը ձիւնէն դուրս ելած, անա կարծես մարդու զուրի մը. ինքը չերեւար, թաղուած, քնած յաւիտենական քնով... Անա անողէտք զէնքեր հոս հոն ընկած... Անուելի տեսարան մը։ Ու տակը գրուած՝ «Շիպկային վրայ ամէն ինչ հանգիստ է»...:

Անա ասիկա է որ ես միշտ կը տեսնեմ ու կը յիշեմ երբ կուսուրմնասիրեմ Ռուսմանա՛յոյ բոլ հասարակական շարքերը...

Հարկաւ ողբերգութիւն մ'է, ծանր, մեծ, տնհաւատալի, սակայն իրական ողբերգութիւն մը որ այսօր Ռուսականի մէջ մեծ հայ գաղութ մը կայ ու չըկայ—

Հայ հասարակութիւն...

Տասնչորրորդ դարէն Հայերը հաստատուեր են հոս, մեծամեծ ծառայութիւններ ընելով երկրին:

Անոնք հայութեան ոգով վառուած՝ բերեր են հայրենիքէն իշխատակներ: Շիներ են հոս եկեղեցիներ, անկեղանոցներ, որրանոցներ, դպրոցներ... Այժմեան Ռուսական հայութիւնը ոչինչ կը չինէ ու հին չէնքերը անկարող է պահպանել:

Առէք հարուստ Պուքրէշը ուր 7-8 հազար հայութիւն մը կայ:

Ուր է այդ հայութիւնը, ի՞նչ կընէ, ի՞նչ կը մտածէ:

Կարգ մը ընկերութիւններ խեղճուկ վիճակի մասնուած:

Դպրոց մը՝ որ մարդավայել շէնք չունի:

Տուրքերու յանձնաժողով մը որ ապահովադրական ընկերութիւն մը կը կարծուի...

Որպէսզի բոլորը՝ մեծերէն մինչեւ պղտիկները խուսափին ու է տուրքերէ...

Թաղականներ, Հողարարձութիւն եւ դանազան ընկերութիւններու վարչութիւններ բորբոքուած ու վառուած միշտ բարձր ցանկութիւններով որ երբէք կարողացած չեն իրադրուել...

Որովհետեւ հարուստ Պուքրէշին մէջ գրամ չեն դաներ...

Դրամ չգտան Հայաստանին իրական օգնութիւն հասցնելու համար:

Զթեթեւեցողին անոր սովը:

Չ'ուզարկեցին քինա, օճառ, որպէսզի առաջըն առնուի հիւանդութիւններուն...

Այսօր երբ ահագին կարիք կայ Հայաստանէն դուրս, երբ Իզմիրի աղէտը ու Թրակիայի խուճապը առաջ եկան, երբ ամէն տեղ հայութիւնը սթափուեցաւ քնէն, կը վազէ օգնութեան՝

Հարուստ Պուքրէշը միայն 25 հազար լէյ, այսինքն 150 տուրք ժողովեց...

Եւ անգամ դժգոհներ հրապարակ ելան.

Որպէսզի և ոչ մէկ ժողովարարութիւն ըլլայ: Ողբերգութիւն մը չէ՞ միթէ որ Պուքրէշի հայը կը կարգայ, զխտէ, կը տեսնէ հայութեան ծանր դրութիւնը, օգնութեան անհրաժեշտութիւնը ու սա բոլորը...

Կէ կլլէ բաժակ մը սուրճի պէս...

Մեկուսացած, քաշուած իր անկիւնը, ան սառնասիրտ, անտարբեր կը դիտէ բոլորը, համրի մը նման, կարծես կորցրած խօսելու ձիրքը...

Ամէն ինչ հոս կարող է փճանալ ու նեխուիլ, հասարակական կեանքը ճահիճ մը դառնալ, Պուքրէշի հայը սակայն ամէն ինչ կը տանէ ու կը համբերէ...

Ոչ անոր համար որ անոր համբերութիւնը

մեծ է ու անսահման, այլ միայն յանուն իր եօին, իր անձնական նեղ ըմբռնած շահերուն...

Չուզէ անդամ պահ մը կանգ առնուլ ու խորհլ : Գործի մարդ է, ինչ կը պահանջէք : Շահել կուզէ դրամ, միշտ դրամ, շատ դրամ, որպէսզի ճոխ ապրի.

Որպէսզի միլիոն մը լէյ օտիտ տայ սիրասուն աղջկանը ու երեք հարիւր լէյ նետէ մեր թշուառ հայերու երեսներուն :

Ինչո՞ւ պիտի ցաւի տեսնելով աղգի աղէտը : Կանցնի մօտէն, խցելով ականջները ու փակելով աչքները...

Ու կը կրկնուի այսօր հոս մեր հին աւանդական անէծքը՝

«Ա՛ռեա՛ցի՛ն, ըմպէ՛ին, կանայս առնէ՛ին և արանց լինէ՛ին...»

II

Անգամ անգամ կիրակի օրերը սթափուելու ու դարթնելու անյաջող փորձեր կ'ըլլան...

Հարիւր մարդ եկեղեցի կուգան՝ ցոլուն պատերուն նայելու ու Եկմալեանի երաժշտութիւնը լսելու համար :

Բռան մարդ բակին մէջ զիրար կը տեսնեն «նորու թիւներ» իմանալու համար :

Իարձեալ նոյն հինգ վեց «աղգային գործիչները» հեւ ի հեւ կը վազեն դռնէ դուռ՝ եկեղեցի, յետոյ դպրոց, ուր կայ ժողովը մը եւ թաղականներու սենեակը ուր կայ ուրիշ մի դարձեալ ժողով...

Ու սա երեք կսխարհուած դռներու մէջտեղ քանի գեղեցիկ ծրագիրներ կան թաղուած, անդարձ թաղուած...

Սակայն արդէն ժամը երկուս է, ժամանակ է ճաշելու ու եզրործիչները շտապով կը ցրուին : Ու երկուշաբթի Շիպկայի նոյն հանգստութիւնը...

Սակայն Պուքրէշը ունի 7-8 հազար Հայեր : Ինչո՞ւ անոնք պահուեր են ու չեն երևար : Ո՞ւր են, ինչպէս ժամանակ կ'անցնեն...

Շրջեցէք պոտիկաները, սրճարանները, գացէք Չիամէջիու պարտէզը :

Դուք կը գտնէք մեր Հայերուն հոն կամ ձեռքերնին ցուխա, կամ կողքերուն օտար պոտիկ կիներ և կամ թղթախաղով տարուած...

Ահա ուր, և ահա ինչպէս կը վատնուին մեր վաստակը և մեր առողջութիւնը օրը օրին, շարաթներ, ամիսներ, տարիներ...

Մեր ունեւորները կալիասերուին և կը օտարանան կամաց կամաց մտնելով այն խեղճ ղորմեկներու կարգը որ «հայ եմ կ'ըսեն, հաւատքով, ազգով... Ռուսէն քաղաքացի...»

Ու կ'ուրանան իրենց հայութիւնը...

Միջին եւ բանուոր դասակարգերը կը կոտորւին—

Թոքախտէ և վեներական հիւանդութիւններէ...

Այո, վառ կու գայ հոս հայութիւնը, յետոյ կը պըպըրայ և վերջը կը մարի...

Ծրագրի մը նման ո՞ր վառուեր է երկու ծայրերէն...

Մեր Շիպկային վրան օլ ուրեմն—
«Ամէն բան հանգիստ է»

Հարկաւ վերջին դերեղմանային հանգստու

Սեւամբ:

Տեղ տեղ դուք կը տեսնէք հայու մը գլուխ:

Տեղ տեղ միայն հայու մը ձեռք...

Ամբողջութիւնը կը կոտորուի մեր աչքեր-
նուս առաջ աւելի անեղ ցրտէ մը...

Որովհետեւ մեր հասարակական բարքերը
անկու մի չըջանին մէջն են:

Որովհետեւ մենք տարուած ենք միայն մեր
եսերով, մեր կրքերով, մեր անձնական շահերով...

Ու խեղագործներու նման առաւօտէ մինչ
իրեկուն կը վազենք շահի ետեւէն:

Գործի մարդիկ ենք վերջապէս... Դրամ կը
փնտռենք, դրամ կ'ուզենք շահի, միշտ դրամ,
չտո դրամ, որպէսզի ճոխ ապրինք:

Ու անտարբերակ թաղուինք՝

Երկու մէթր հողի տակ...

Մեր սրտերուն ախրեր է պաղ, խոնաւ ան-
տարբերութիւն մը, որմէ ցուրտ շունչ մը կ'ելլէ, կը
փչէ ու կը տանի հոսի ցիրուցան հայութիւնը
ինչպէս ուշ աշնան տերեւները քամին...

Սակայն ինչո՞ւ ասանկ ըլլար ու հայութիւ-
նը որ վառ կու գայ հոս, պըլպըլար ու մարէր...

Սա Շիպկային վրան չըկան քանի մը ազ-
նիւ դէմքեր որ յիշէին իրենց պարտքը հանդէպ
միջին եւ բանուոր գասակարգերը, փրկելով զա-
նոնք ցուրտ քայէն, թղթախաղէն ու վնասական
ախտերէն...

Անոնց է մեր խօսքը՝

Անոնց է մեր առաջարկը՝

III

Ելք կայ փրկելու հոսի հայութիւնը:

Այդ ելքը ուժեղ կազմակերպութի մէջն է:

Այն կազմակերպութի մէջն է որ ունին ու-

րիշ ազգերը:

Հայ համայնքը պիտի կեանք ստանայ:

Իր սահմանադրութիւնով ընդունուած Ռու-

մէն խորհրդարանէն:

Համայնքը պիտի ունենայ իրաւունք տուրք

դնելու իր անդամներու վրայ:

Ու դրամ ան ատեն կը գտնուի:

Տուրքերու յանձնաժողովը 1,800,000 կը

սպասէր ու կը ստանայ միայն 400 հազար:

Որովհետեւ կամաւոր տուրք չըլլար:

Տուրքը տուրք պիտի ըլլայ:

Մտիպողական:

Օրէնքով ճանաչուած:

Ու պաշտօնանուած:

Որ ուժով ալ կարելի ըլլայ գանձել անոնց-

մէ որ կարող են իրենց զաւակներուն միլիոն

օժիտ տալ ու կը ինչայնն երեք հարիւր լէյ ազգի

համար:

Տուրք որ եղաւ՝ համայնք փրկուած է:

Մենք կուսկանք հոս ազգային տուն՝ չէնք

մը ուր տեղական հայութիւնը օգտակար դուար-

ճութիւններ կը ստանայ:

Մինք կունենանք դպրոց, լսարան, թատրոն :
Մենք կունենանք կարողութիւն զարգացնելու մեր մշակոյթը, բարձրացնել, աղնուացնել մեր ժողովուրդը . .

Սա ճամբովն է որ կարելի կ'ըլլայ կուռելի ցուլքայի, թղթախաղի եւ անառակութիւններու դէմ...

Բոլորին համար տաք, հրւրընկալ, գեղեցիկ անկիւն մը ուր հայ խօսքը կը լսուի, հայ արուեստը կը պաշտուի ..

Ինչ հրաշքներ պիտի ըլլան :

Միայն եթէ քանի մը աղնիւ դէմքեր իրենց վրայ վերցնեն ցանկութիւն, և ունենան կամք մը իրագործել սա երազը... մանաւանդ այժմ հեշտ է երգ կան հոս կարող ուժեր որ բոլորը կը լծուին ու կօժանդակեն սա սուրբ գործին...

Եւք կայ փրկելու ժողովուրդը: Պէտք է փրկել .

Եւ ինչո՞ւ հայը որ վառ կուգայ հոս, միայն պըլպըլայ ու մարի

ձրագի մը նման որ վառուեր է երկու ծայրերէն

Գ.Ր. ՉՅԼԵՈՒՇԵԱՆ

ՁԻՆՈՒՈՐԻ ՕՐԱԳԻՐԷՍ

ԿՈՅԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՅԻՔ

42 երդի առաջին վաշտին բժիշկ կարգուելէս ի վեր, չորս օր անցած է: Մեր վաշտը մէկ շարթուան հանգիստի համար հոս եկած է. երկու օրէն պիտի մեկնի կրակի առաջին գիծը:

Մեր վաշտը գրեթէ կիսուած է: Ճակատի վրայ ինկող ղինուորներու պարապը լեցուցած են տարէց մարդիկ, ինծի այնպէս կուգայ թէ խոչոր մօրուքներու տակ ծածկուող կուրծքերը անոնց թելիքուն պէս զողզոջուն կ'ըլլան: Թերևս կը սխալիմ: Վաղը կրակի դժին վրայ կը տեսնենք:

Մեր հանգիստի վերջին օրէն օգտուելով՝ այսօր գացի Ագպաշ՝ լեռնային ճամբէ մը որ Արր Պուրնու կը տանի:

Հոն տեսայ մեր նախկին անասնարոյժ՝ Իհսան էֆէնտին: Իր կրկնոցը, բաճկոնակը հանած, գործով մը զրաղած էր:

Իհսան էֆէնտին անական աշխատութիւններու վարժ երիտասարդ մըն է: Որոշ պարապմունք չ'ունէի, ներս մտայ, հետաքրքրուեցայ թէ ինչ կ'ընէ:

Աշխատութեան առարկան՝ բնկոյղէ յղկուած քառակուսի խոչոր տախտակ մըն էր, քանդակւած սիրուն պատկերով մը:

Ողնւորուեցայ, կարծեցի թէ ինչ նա էֆէն-

տին իր ժամանակը կ'ընէ գեղարուեստական աշխատութիւններով: Քանդակը՝ որքան գեղեցիկ և աչքառու, նոյնքան ալ աչքառու էր Ինսան էֆէնտիի եռանգը և փութկոտութիւնը: Օրինակելի կորովով ժը քանդակը միշտ կը փորէր:

Երբ իրեն քով նստայ, բաւական արտայայտիչ սպիտ մը ունեցաւ և ըսաւ թէ, «պատկերը կարէ, աչքերը, գէ՛մքը կը փորէ, զիմագիծը անյայտագնեկու հոմար»:

Անաֆարթաի կողմերը թուրք զինուորները փլցուցած էին Թաֆուրի յոյն եկեղեցին: Եկեղեցիի կ'ս' կարասի և աստղաձեւերէն, ընկոյզի վրայ քանդակուած Աստուածածնայ պատկեր մըն ալ բաժին ինկած է անասնարոյժին: Ինսան էֆէնտին՝ խղճամիտ աղայ, իր կարելին կ'ընէր գեղեցիկ կոյսին զիմագիծը խաթարելու համար. որովհետեւ աւելցուց որ. «այդ տախտակէ անուակ շինել պիտի տար, և վրան պատկեր ունենալը լաւ չէր. .

Խորունկ մտածումի մը ս'էջ թողուած ամբողջ ժամ մը զիտեցի Ինսան էֆէնտիին բուժ դասակը, որ հետզհետէ կերպարանափոխ կ'ընէր, Աստուածային կոյսը:

Վարկեան մը եղաւ — երբ աչքերը կը փորէր — կոյսին հեծ, անոյշ զիմագիծը, այնպիսի շիլ ու վիրաւոր արտայայտութիւն մը առաւ, որ խկապէս արդահատելի էր:

Կոյր Աստուածամայր, ըսէ Զաւկիդ, որ գիշ մը նոյնի մեղի, եթէ ոչ վաղը, իր աչքն ալ պիտի փորեն:

21 Հոկտ. 1915
Տարտանէլ — Սէտտիւլ պահր

ՏՕՔԹ. Ա. ՍԱԼԻԻ

ՄԱՍԻՍ ՓՈՐՉԱՆՔ

Երբ վերջին անգամ Պոլսէն կ'ելլէր դրի դէպի արտասահման, ո'չ ասպետական քաջութեամբ մը, Թէեւ ինէ ետքը Ասպետի օտազ ուր իրենց մենաշնորհ լնող պարուններ իմ շախիդիս հետեւեցան տեսակ մը նուատացում եւ խղճհարուծիւն զգացի:

Կարծես ծան մը, մութին մէջ, — աղպիսի ծայեր միշտ մութին մէջ կը խօսին, ետեւէս կը պոռար,

— վանտ, վանտ, ո՛ր կը փախչիս այդպէս:

Զայնք այնպի յամատօլէն կը պոռար որ պարտք զգացի բացատրութիւն մը տալ:

— Կը փախչիմ որովհետեւ կը վախնամ որ գիս նորէն կը ձերբակալեն եւ աշտորի ու տաբազրութեան անասնելի համբասն ձեռք կ'առնեն:

— Իսկ անոնք որ Պոլիս կը մնան միմե՛ նոյն հաւանականութեան ենթակայ չեն, գոչեց ծայնք, միշտ մութին մէջէն:

— Թերեւս. սրտասխանեցի դողամար ծայնով մը. բայց ես ուրիշ պատճառներ ալ ունիմ Պոլսէն հեռանալու:

— Իրո՞նք են այդ պատճառները, գոռաց ծայնը խաւարին մէջէն:

— Ո՛վ խաւարին մէջէն հնչող ծայն. շատ բազմաթիւ են այդ պատճառները:

— Այնքէն կարեւորը բտ՛ գոնէ

— Կ'ուզես որ ամէնէն կարեւորը եւ ամենէն ուրսափելի ըսեմ... Պարէն կը փախչիմ պարզապէս ազատեալ համար Տորոսոյց շինողներուն ձեռքէն, որոնք վից ամիս տաջ ինէ ձեռագիր կ'ուզեն իրենց տարեցոցներուն համար ու առտուրնէ մինչեւ իրիկուն գլխէս չին հեռանար

մինչև որ իրենց ձեռագիրը ձեռք չձգեն... եւ ասոնց մէջ ամենէն սարսափելին է թէտղիկը:

— Եւ թէտղիկէն ստրտափելին ու Գաուստէն աւելի սոսկալի մէկը պիտի համեմ դէմդ չ'ուրբէջի մէջ, շարունակեց մուծէն խօսող ձայնը եւ լռեց:

Կարծեցի որ կատուկ կ'ընէր, որովհետեւ այն ատեն տակաւին չէի ճանչնար մեր պատուական բարեկամը Գոտուրեան վարդապետը:

Եւ անու օր մը ԵՆ որ Արշալոյստի խմբազրատան մէջ ճանօթացանք իրարու:

Քանի մը խօսք փոխանակելէ ետքը, ըսաւ.

— Չունէ բան մը պիտի խնդրեմ...

— Հրաման րրէ՛ք:

— Տարեցոյց մը պատրաստելու վրայ եմ ու կ'ուզեմ որ բան մը գրես...

— Բայց վարդապետ...

— Կը խնդրեմ, մերժում չեմ ընդունիր եւ ամէն տեղ պիտի հալածեմ ձեզ մինչև որ ձեռագիրը ձեռք ձգեմ:

Այն ատեն յիշեցի մուծին մէջէն խօսող խորհրդաւոր ձայնը:

Իւ արդարեւ. Գոտուրեան վարդապետ լաւագոյն դատի մը արժանի յամառութեամբ, զիս հալածեց ճաշարանէ ճաշարան, գինեոսնէ գինեոսն եւ մինչև իսկ ննջատեսնակս մինչեւ որ այս ձեռագիրը ձեռք ձգեց եւ ես ալ օձիբս տգատեցի գոնէ մէկ տարուան համար:

Այսպէս ուրեմն, կարելի է փեմալական թուրքերուն հալածանքներէն ազատիլ, բայց կարելի չէ աշատիլ տարեցոյց շինողներուն ձեռքէր:

ԵՐՈՒԱՆԻ ՕՏԵԱՆ

ԿԻՍ ԲՈՒՄՍՈՐԻ ԽՈՍՍԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

ԱՄԻՈՆՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ
ԿԵՆՍԱԿԱՆ ՀԱՐՅ յԸ

// արդկային ցեղին յարատեւման սահրաժեշտ հիմք կազ ող ամուսնութիւնը՝ լի է այլազան կարեւոր եւրցեր վ, որոնց մէ ամենագլխաւորը դժբաղդաբար մեզմէ շատերու կողմէ անտեսուած ըլլալով կարծէ լուսարանել:

արդկային մարմինը երբ իր կատարեալ զարգացումի շրջանին կը մտանայ, այսինքն, երբ մարդը արթունքի հասած ըլլալով այինը կ'եռայ կրակներուն մէջ, իր աչքերը սովորականէն աւելի կը փայ ին եւ դէմքը նագելի գեղեցկութիւն մը կ'առնու, ահա իրերի այս բնականին բարեշրջման հետ զուգ. մտց, այդ ետրտասարդ սիրայ անծանօթ մի զգացումէ մղուած՝ կսկի տրօփել Այդ օրէն արդէն այդ զգայան սիրաը իր մէջ ունի կեանքի ան անուէր ուժը՝ որ կը կօչենք սէր, որ ռահվիրան է ամուսնութեան, Ահա՛ այդ օրերէն սկսեալ երիտասարդ սերունդը սիրոփն այլազան խնդիրներով մտազբաղուած՝ կը մաշուի եւ կրակուած սրտով իրեն ապագայ սրտակից բնկեր մը կը փնտռէ:

Այդէն զաւակ ունեցող ճնողքի վրայ կը ճանրանայ մի մ.ճ պարտախանութիւն, այդ է կատարեալ ուշադրութիւն գարձներով հետեւի իրենց երիտասարդ զակին բոլոր շարժուած երան եւ ջանսլ խորհուրդ տալ անոնց մերկայնելով սիրոյ եւ ամուսնութեան բոլոր զաղտնիքները, որպէսզի անոնք գիտակցաբար կարենան ընտրել իրենց ապագայ սրտակից ընկերը ու այսպէսով կազմել ապագայ տիպար ընտանիք մը:

Անշուշտ կըջանիկ ամուսնութեան մը հիմը

կազմել ուզող երիտ. սասարը, պէտք է նախ իր ցեղիս եւ կրօնին պատկանող եւ միեւնոյն աւանդութիւններով զարգացած ապագայ ընկեր մը փնտռէ իրեն, որ զէսզի կարեսայ միասին անխռով օրէն ամբողջացնել մարդկութիւնը՝ գոհ եւ երջանիկ:

Անդրադառնալով մեր բուն իսկ նիւթին, ամուսնութեան մէջ ամենամեծնական հարցը պէտք է ըլլայ ապագայ ընտանիքը կազմող երկու սեռի ներկայ սցուցիչներուն մարմնային առողջապահութիւնը: Պէտք չեն ամուսնանալ ա՛նոնք՝ որոնք զանազան տարափոխիկ հիւանդութեանց մատուած կը ստապին:

Օրինակ = Թ.Ռ.Ֆ.Ա.ԽՏԸ, այդ ահուելի օտերներ գործող հիւանդութեան ենթակայ մէկը, պէտք է հեռանայ ամուսնանալու գաղափարէն: Ինչ եւ այսպէսով ան արդէն կատարած Կ'ըլլայ մարդկութեան ամենամեծ բարիք մը: Նոյնպէս առնենք ՖՐԱՆԿԱՅՏԸ եւ բոլոր վեներական ախտերը, որոնք երիտասարդաց անողք թշնամիներն ըլլալով՝ ներկայ սերունդին մէջ սոսկալի արագութեամբ կը ծաւալին եւ հազարաւոր երիտասարդներ օրէ օր դէպի անդունդը կառաջնորդեն:

Ի խօսքով բազմատեսակ են այն հիւանդութիւնները՝ որոնք երիտասարդ ամուսնու տուները միայն Կը բանդեն:

Ամուսնութեան ապագայ այս բոլոր խոչընդոտներուն առաջը առնելու միակ դարմանն է *ամուսնութեան կոչող երկու սեռերը բժշ, լուրջ ֆենուրեկէ մը սնցնել* եւ ապա արտօսել անոնց ամուսնութիւնը:

Ահա՛ այսպէսով միայն ծնողք մը իր գաւկին հանդէպ իր նուիրական պարտականութիւններէն ամենախարեւորը կատարած Կըլինի: (Գեղազործ)

Ն. ՏԷՐ ԿՐՃԻԿԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԱՆԲԱԺԱՆ ՄՐՏԵՐ

(ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ)

Ռոտտմիյի մէջ շաբաթ իրիկուն մը, Ռուբէն աղայի օլկինը կանթեղը վառեց սովորականէն օտելի վեր առաւ անոր լոյսը, երկու մով ալ վառեց պատէն կախուած Ս Սատուածածնայ պատկերին՝ ուղջեւ եւ Արշալոյսը բանի մը կտոր խունկ նետեց խնկամանին բարկ կրակին վրայ եւ Պողոսիկին ու Էֆթիկին ետեւէ—որոնք մէկ մէկ մով բռնած էին—աննեակէ սննեակ տաբաւ ծխացող խունկը:

Հայրիկը *ԵԿԵՍՅԷՆ* կը մըմնջէր: Սննեակները սրբագործուեցան:

Պատերը խնկոտեցան, ինչպէս ամէն կիրաւուաբին, բայց այ՛ անգամ Արշալոյսը բաբախուն սրտով եւ մեծ հաւատքով մը կը տանէր խնկամանը նա՛եկացիին աղօթքով՝ ապահով դեւերը հալածեցան, խաւարը փշրուեցաւ, ոչ ոք պիտի գայ իրենց լնտանեկան խաղաղ կեանքը խանգարելու, ինչպէս այդ օրերը շատ մը հայերու սուներուն մէջ:

— Հայրիկ քեզ պիտի չաքտորէն չէ՞. — հարցուց Պողոսիկ—մեր ամէն կիրաւուաւորն աղօթեցինք Աստուած հայրիկին:

— Ձէ, զիս չեն տանիր տղաս, ես ծեր եմ արդէն, եւ Աստուած հայրիկը ձեր աղօթքները միշտ կը լսէ:

— Հասլա կարապետ աղան ինչու տարին, ան ալ քեզի պէս Թաղական էր, ան ալ ամէն կիրակի Ժամ կ'երթար ու կ'աղօթէր. հարցուց Արշալոյս Թերահաւատի շեշտով:

— Սո՛ւս աղջիկս....

« Դըք. դըք».

Դրան ախը սովորականէն օտելի ու ժգնու-

Սեանք զարկին.

Սրակը դող ելան. Մայրիկը Ս Աստուածածնայ պատկերին դարձած խաչակնքեց:

Այդ իրիկուներ երկու ուսիկաններ *Ռուբէն* աղան տարին ու շրժայակապ աքսորեցին քաղաքին երեւելիներուն հետ:

Երկու յաբան՝ ետք *Ռոտոսմոյի* հայերն ալ դէպի հսկիշէ հիր աքսորուեցան, հոն թողով իրենց տունը եւ ստացուածքը հողին տակ պահելով: Աստուածնայ պատկերը, խնկամանը, խունկը:

Աքսովայրին մէջ հարուստն ու աղքատը զանազանել կարելի չէր: Մետաքսեայ զգեստ հագնողները շուտով մերկացան ու մարմիններն խանձեցին տաք արեւուն տակ: Աղքատներ՝ աւելե ճարպիկ գտնուելով՝ այդ տառապանքի ճամբուն վրայ համամատաքար աւելի բարեկեցիկ ապրեցան:

Ռուբէն աղայի բնտանիքը շատ շուտով սպառեց իր ունեցած դրահը: Անօթութիւնը ստիպեց Աքսովայն ու էֆթիկը շատ հեռուները երթալ սափորով ջուր բերել, վաճառել հացի դրամ հանելու համար:

Օր մը սակայն Առշալէյս հիւանդացաւ եւ շաբան մը ետք հողին յանձնուեցաւ ինչպէս բիւրաւորները: Էֆթիկ վախցաւ միայնակ ջուր երթալ: Մայրը իր վերջին շապիկը ծախեց չոր հացին համար:

Դրացիները, որոնք կը ճանչնային այս բարեկեցիկ բնտանիքը, եւ որոնք ականատես կ'ըլլային ասոնց տխուր կեանքին՝ կ'ըմբռնէին այս բնտանիքին տխուր վիճակին սաստկութիւնը. — «օրեր տեսել ու այս օրերը Լն հասնիք»:

Էֆթիկենց վրանին մօտ Երզնկացի բնտանիք մը կար: Հոն հայր չկար, մայրը տառապած մէկն էր. չէիք կրնար ըսել որ ասոնք լաւ օրեր տեսած

են: Այս բնտանիքին մեծ աղջիկը Մաննիկ, 10 տարեկան, օրն ի բուն կ'աշխատէր. հեռուներէն ջուր կը բերէր պատառ մը հացին համար:

Մաննիկ սիրեց էֆթիկը, ամէն օր միասին էին: Շատ անգամ մօրմէն ծածուկ՝ իր մէկ պատառ հացը աղքատի վեհանձնութեամբ էֆթիկին կուտար:

Այս երկու պզտիկ աղջիկները՝ մինչեւ զինադադարը միասին էին, միասին լացիս, միասին անօթի մնացին, միասին խնդացին:

Չինադադարը սակայն սուրի մը պէս բաժնեց երկու սրտերը: Էֆթիկը *Ռոտոսմոյ* մեկնեցաւ եւ Մաննիկ Պուրթէ յոր պատերազմէն առաջ հաստատուած էր հայրը:

1920ի աշնան, Պուրթէի ազգ վարժարանը բացուեցաւ: Ցանցառ Թաղերէն մէկ մէկ աշակերտներ եկան խմբուելու այդ կրթական հաստատութեան մէջ:

Մաննիկն ալ դպրոց գրկուեցաւ: Ու շի՛ աղջիկ մըն էր, ամենէն յառաջադէմը երրորդ դասարանին մէջ: Ստեպ կը յիշէր իր աքսորային կեանքը, բայց երբեք չմասնեց իր ցաւը որ ունեցած էր իր անբաժան ընկերուհիին բաժանումին առթիւ:

Կիրակի մը *Ռոտոսմոյի Ռուբէն* աղան եկաւ յայտարարելու Թէ դպրոցի համար երկու զաւակ ունի. վճարեց երեք ամսականները,

Յաջորդ օրը շատ կանուխ եկած էր *Ռուբէն* աղայի աղջիկը: Շատ լաւ հագուած. — Հարուստ է ըսին իրեն նայող միւսերը:

Համառօտ ընտրութենէ ետք երրորդ դասարանը դրինք զինք, ուսկից այդ առտուն կը բացակայէր Մաննիկ:

Էֆթիկ խորասուզուած գրքին վրայ սկսաւ դասերը պատրաստել. քիչ մը ետք Մաննիկ ներս

մտաւ իր համեատ հազուստով. հայրը նոր մեռած էր ու մայրը՝ անձուկ վիճակի մէջ մ'նացած:

«Էֆթիկ»ը դասի հաննցի:

Մանիկ այդ նոր անունը լսելով՝ ցնցուեցաւ, փայ մը մտաւ աչքերուն մէջ՝ ու մեծ աչքերով ն'այեցաւ նորեկ ընկերուհին:

— «Էֆթիկ» մրմնջեց Մանիկ տարակուսանքով մը:

Էֆթիկ շատ ընտկանօրէն այդ ծանօթ ձայնին դռնուց գլուխը՝ որ բովիկն էր:

— «Մանիկ» — բացագոնջեց ան նոյն պէս անվտանգօրէն. բայց շատ քիչ ետք զ'յգ գոյգ բազուկներ բացուեցան օդին մէջ, իրարու երկարեցան. երկու սիրտեր զիրար գրկեցին. նոր զգեստով ու հին զգեստով երկու աղջիկներ հրարու պլուեցան առանց խօսքի, առանց ձայնի. ու մենք լեցուած աչքերով տեսանք միայն որ արցունքներ կ'իյնային չորս աչքերէ:

Սյր ժամուն ես չկրցայ դասաւանդութիւնը շարունակել:

Երկու անբաժան սրտերը կրկնեցին մեզի իրենց պա մութիւնը:

— Հայր Սուրբ, — վերջացուց Էֆթիկ, Մանիկը աքսորիս մէջ մեզի հաց կուտար: Հիմակ հայրիկս հոս է հոտրուստ է. զինքը մեր տունը պիտի տանիմ մայրիկս ու մոնք զինքը պիտի ուրենք Արշալոյս քայրիկիս պէս:

Հ. Մ. ՊՈՏՈՒՐԵԱՆ

ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹՄԱՆ ՄԵԾՆ ՌՈՒՄԱՆԵՌՈՅ ՄԷՋ

Մեծն Ռուժանիան՝ այն հիւրընկալ երկիրն է, որ շատ տարիներ առաջ ապաստարանը եղած է հայածուած գաղթական հայ ազգին:

Ձեռագիրներու յիշխատակարանները, որոնք կը գտնուին Վիեննայի եւ Վենետիկի մատենադարաններուն մէջ՝ կը վկայեն ասոր:

Մինաս Թօթաթեցի միջնագարեան քերթողը իր նշանաւոր «Հերիսայ»ի օտանաւորը Ռուժանական հոգին վրայ գրած է Ճ.Ձ. դարու վերջերը՝ հայրենիքի կարօտով տոչորուած:

Մեր նպատակը չէ մանրակրկիտ պատմական ընկ այդ անցեալին, այլ հարեանցի ակնարկ մը տալ այս հայ գաղութին վրայ որ համայնարհայն պատերազմէն ետք նոր փուլի մը մէջ մտաւ:

Երբ Ռուժանիան գրուեց Պետրապիան, Իրանսիվանիան, Պուքովինան եւ Տօպրուհան, եւ շատ բնականօրէն ուղեւորատակ, հունգարահպատակ, Աւստրիոյ եւ Պուլիարիոյ Հայեր եկան խմբուելու Մեծն Ռուժանիոյ սահմաններէն ներս:

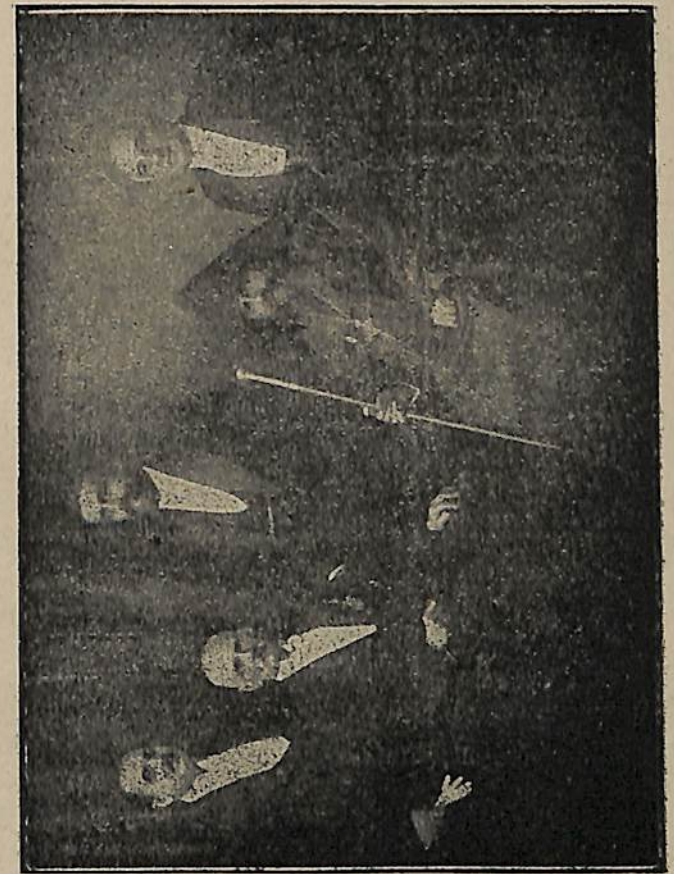
Այսօր, այս սահմաններուն մէջ՝ մօտաւորապէս 50,000 հայութիւն մը կը համրուի, որոնց մէկ մասը Ռուժանահպատակներ են:

Մեծն Ռուժանիոյ ն. վ. թօղաւորը Ֆէրօինանտ եւ ն. վ. թաղուհին Մարիա 1922ին, հոկ. 15ին Իրանսիվանիոյ պատմական Ալպա Եուլիա քաղաքին մէջ հանդիսաւորապէս արքայական թագերն առին եւ Ռուժանիոյ հայ գաղութը իր ներկայացուցիչներով մասնակցեցաւ հանդիսաւորութեանց իր երակտագիտական զգացումները դնելով յոսս արքայական ամօրին:

Արքայական Թագադրուքիչև
Շևորնաշորոյ
Հայ Պատգամաւորուքիչև

Ն. Վ. ՖԵՐՏԻՆՆՏ ԹԳ .և. ՄԱՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Յուսիկ Ս. Վ. Զօհրապեան. Յ. Բ սրակեան.
Մէլիսոն, Ս. ԳԵՔԵՆԱՆ, Միհայէլէսրու

Հ. Հ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅՉՈՒԹԻՒՆԸ

Համաշխարհային պատերազմը հազիւ վերջացած՝ Ռուսաստանի հայ գաղութը շինարարական ետք երբ սկսաւ իր մայր երկրին խաղրկիկներ քնդունիլ՝ այդ օրէն Ռուս նահանջն այ իր սիրտը հայրենիքի սրտին կապնց, և ինքն այ թէև հետուները գաղթած՝ հետու էր նախանձելի վիճակ մունենայէ, բայց այնու հանդերձ իր մէկ պատառ հացը չժողացաւ կիտել անկիւն մը ինկած հայ որբի մը հետ :

Ռուսմանահայ Միութիւնը որ կազմուեցաւ 1918ի վերջերը դերն ունէր կամուրջն բլլալու մայր հայրենիքին և գաղութին միջեւ : Ռուսմանահայ Միութիւնը մեծապէս օգտակար եղաւ գաղութին, իր կեդրոնավայրն էր Պուքէշ :

1922 Յունվար 1ին միայն պաշտօնապէս ծածանեցաւ հայ Յոագոյնը և այդ օրէն ունեցանք Հ. Հ. Ընդհ. Հիւպատոսը յանձին Տիար Յարութիւն Խնդիրեանի որ նախագէս երկու տարի Ռուսմանահայ Միութեան կեդր. վարչութեան նախագահն եղած էր : Ընդհ. Հիւպատոսութեան պաշտօնական խորհրդականն է Տ. Գրիգոր Զախուչեան ծանօթ հրատարակագիր : Իսկ գրասենեակի գլխաւոր պաշտօնեան է Պ. Արամ Վտաքանգի յայտնի բանաստեղծ :

ԱՌԱՋԱՌՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ

Պետարապետ մայրաքաղաքը Քիշնէվ՝ եպիսկոպոսանիստ էր, էջմիածնայ, Ս. Կաթողիկոսի ուղղակի իշխանութեան ներքեւ : Պետարապետ

կցուեով ամբողջ Ռուսաստանի գաղութը հարեւորապէս պիտի հպատակէր Քիշնէվի առաջնորդին :

1921ին Ռուսմանիա հասաւ Ս. Կաթողիկոսի կոնդակով Մեծն Ռուսաստանի նորնոր առաջնորդը Յուսիկ Մ. Վ. Զօհրապեան միարան Ս. էջմիածնայ վանքին և 1922ին աւագը, ներկայացաւ Ն. Վ. Թագուսիին՝ զինքը ներկայացնող կաթողիկոսական կոնդակը յանձնելով Ն. Վեհափառութեան : Սեպտի մէջ՝ պաշտօնապէս ճանչցուած առաջնորդը թեմական ժողով մը գումարեց Պուքէշի մէջ թեմի վարչական տնտեսական և ուսումնարանական խնդիրները կարգադրելու համար : Պատգամաւորական ժողովը գնահատելով առաջնորդին գործուելութիւնը խնդրալիք մը խմբագրեց խնդրելով Ս. Կաթողիկոսէն եպիսկոպոսական Ս. աստիճանը տալ Յուսիկ Մ. վարդապետին :

Առաջնորդը փոխն ի փոխ կը նստի Քիշնէվ և Պուքէշ, Քիշնէվի հասցէ է Consistoria armeană str Bulgarilor Chişinău. Պուքէշի հասցէն է Bul. Carol 27. Առաջնորդին փոխանորդն է Արթ. Տ. Գրիգոր Լազարեան, հասցէն է Biserica Armenească, Băcau.

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԹԵՄԸ

ԱՄԲՈՂՁ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ՈՒՆԻ
23 ԵԿԵՂԵՑԻ, 25 ԲԱԶԱՆԱՅ

Կաթողիկէ Հայերը որոնք Դրանսիկանիոյ մէջ կը գտնուին՝ 4 եկեղեցի միայն ունին 6-7 քահանաներով որոնք կատին եպիսկոպոսի իշխանութեան ներքեւ են :

Հին Ռուսաստանի մէջ սակաւութիւ են հայ կաթողիկէ և հայ բողոքական հայերը, ոչ եկեղեցի և ոչ մողովարան ունին :

Յօ սիկ Ե Վ. Զօհրապեան
Առաջնորդ Մեծն Ռումանիոյ Հայոց

Գ. ՄԱՆԻՍԱԿԵԱՆ

ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉ

Այն օրերուն երբ հայ բանակը իր հայրենի-
քի ազատութեան ճակատամարտը կը մղէր, Տէր
եւ Տիկին Ղազարոս Կոնիկեան հիմը գրին Պուք-
րէշի Հայ Կարմիր Խաչի: Երկու տարի հին վար-
չութիւնը օգտակար եղու. Հայրենիքին դրամ
և զգեստ զրկելով, եւ իր մասնաճիւղերն ունեցաւ
Քոստանցայի եւ Սիլիսարէի մէջ, որոնք նոյնպէս
իրենց աջակցութիւնը բերին Հայրենիքին:

Երկուսիս նոր վարչութիւնը յիշած ատեննիս
անգամ մ'այ գնահատութեամբ պէտք է յիշենք
Կոնիկեան ամուլը եւ զանձապետուհին Տիկին
Անժէլ Օտապաշեան, որոնք անխոնջօրէն աշխա-
տեցան:

Հայ Կարմիր Խաչի վարչութեան անդամներն
են. Տիկիններ Էֆթիկ Թիւլբենդեան (Ատենա-
պետուհի) Սաթենիկ Քէճեան (Խոյն Ատենա-
պետուհի), Զինա Բարակեան (Իանձապետուհի)
Հայկանուշ Աքսէրեան, Աղաւնի Չէնիեան, Ար-
մէնուհի Պոյաճեան, Կարի Բարակեան եւ Օր-
Հայկունի Քերովրէեան (քարտուղայ): Ատենա-
պետուհին հասցէն է *Mme Eftig Tulbendgian*
Sos. Basarab 37

ՏԻԿԻՆՆԵՑ ՈՐԲԱԽՆԱՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Անմիջապէս զինազաղարէն հաք հրմուռե-
ցաւ Որբախնամը, որուն անդամները իրենց ստո-
րագրած ամսավճարներով եւ սարքած հանդէս-
ներով օժանդակեցին ինամատարական գործին:
Որբախնամը ունեցաւ իր մասնաճիւղը Պաղար-
օզդի մէջ:

Հ Կ ԻՆՉԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Չէնիեան, Զ. Քերովրէեան, Է. Աքսէրեան, Դ. Պոյաճեան, Ե. Թիւլբենդեան, Զ. Օտապաշեան, Է. Պուքրէշի

ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԱՆՐՈՍԱԿԱՆ
Նախագահ Երմտականի

Սրբախնամի անդամներն են Տիկիյններ Խաչուհի // անխալան (պատուակալ նախագահուհի) Էմիլի Թիլլեյնտան (ատենագետուհի) Հայկանուշ Աբուրեան (իսկ ատենագետուհի), Աննիկ Փարազեան (Իանձագետուհի) Հերմինէ Գարաղաշեան, Թագուհի Գանթարճեան, Թագուհի Քիլլիւքեան եւ օր. Արմինէ Բաղլաճեան (քարտուղարուհի):

ԵԼԵԻՄՍԱԿԱՆԸ

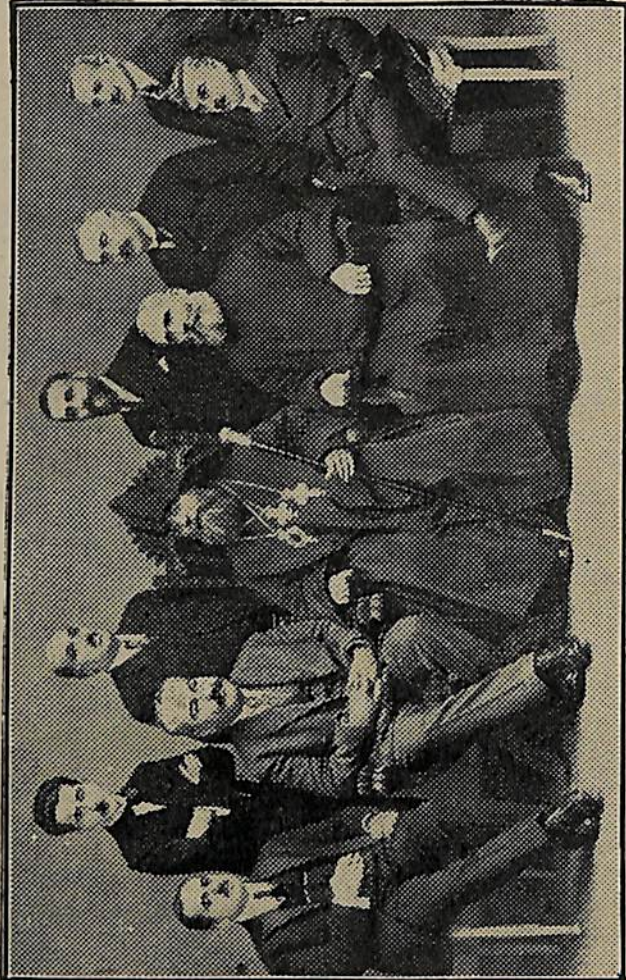
Հաղարաւոր անտուն եւ անտէր որբերը ատեղձեցին այս մարմինը Պոլսոյ մէջ: Երբ որբանոցիւն լեցուեցան եւ Պոլսոյ ժողովուրդը գաղութներու աջակցութեան պէտքը զգաց՝ 1924 Նոյեմբերին պատուիրակութիւն մը զրկեց ղէպի մուճանիա, յանձին Կերպատիւ Տ. Գնէ, եպ. Կալէմքլրեանի եւ Ազգային Ժողովի երեսփոխան Պ. Սարգիս Արենցի:

Պատուիրակութիւնը 12 հայաքաղաքներ այցելեց, ամէն տեղ որբերուի նպաստ հանդանակիչ մարմիններ կողմեց եւ մեծապէս արգիւնաւոր հանդիսացաւ:

Այդ 12 հայաքաղաքներու ելեմտական մարմիններու կեդր. վայրն է Պուքրէշ, որու նախագահն է Պ. Արմենակ // անխալան որուն ղէպի այս սրբազան գործը ունեցած հռանդը եւ աշխատանքը գնահատուած է հայ գաղութէն:

Պուքրէշի Ելեմտական գրասենեակի պաշտօնեան - է Պ. Խաչիկ Ոստանիկեան: Հասցէ Bulv. Caroi 27

Վ. Զուլբեան 'Կ. Մինասեան 'Ա. Մելիքոնեան 'Ա. Քիւլալեան 'Տ. Քելեկեան

Յ. Բարսեղեան. Մանթալեան, Գեղ Մրազան, Տ. Ներսեան, Ս. Արեճգ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

Ամենէն անխնամ եւ ամենէն անկատարը ճղած է կրթական գործը անցելոյն մէջ: Ամէն Կողմ եկեղեցիները կանգուն եւ շէն կը մնան, բայց դպրոցները:

50 հազար հայ գաղութը երեք ու կէս դպրոց միայն ունի. Պուքրէշ, Բաստանցա, Պաշարճըզ: Սիլիսերէի դպրոցը անուանական է:

Այս ամառ առաջին անգամն ըլլալով Տօքթ. Տիրացեանի առաջարկով Ուսուցչական համագումար մը գումարուեցաւ Պուքրէշի մէջ, ուր եկած էին ներկայ ըլլալ վերոյիշեալ վայրերու ուսուցիչները:

Ծրագիր եւ կանոնադրութիւն պատրաստուեցաւ բոլոր Ռումանիոյ հայ դպրոցները միակերպ վարելու գովելի նպատակով:

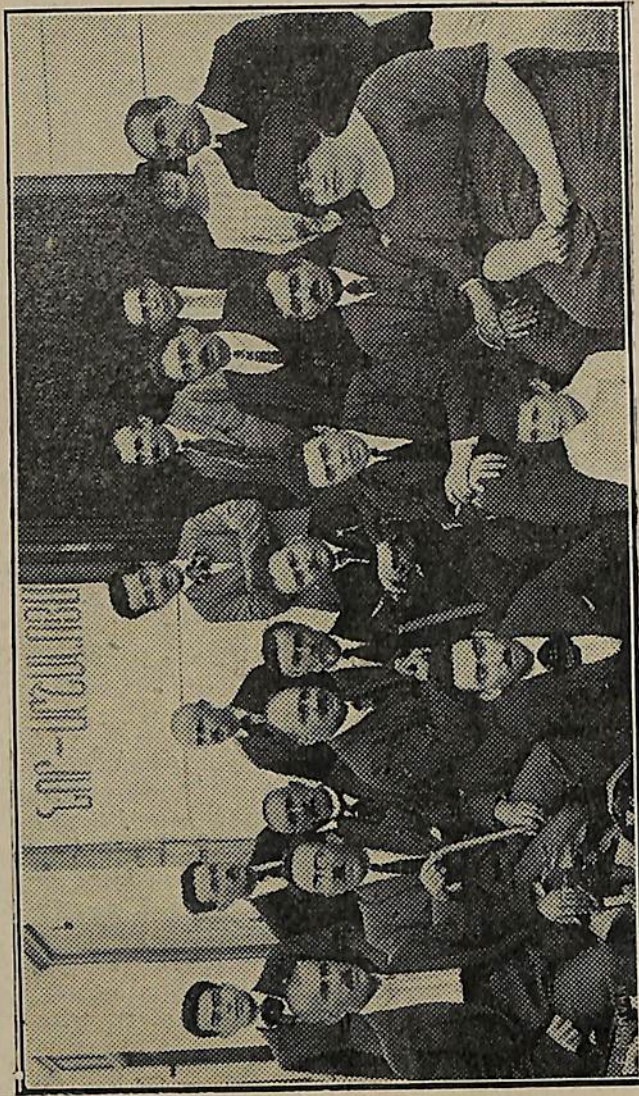
Իործագիր մարմինն հասցէն է Տօքթ Տիրացեան Bulv. Carol 27

Մ Ա Մ ՈՒ Լ

Ռումանիան, անցեալին մէջ, շնորհիւ Արժ. Տէր Ղևոնդ աւագ ք. Փափաղեանի, բացի Պուքրէշէն ունեցեր է հայ մամուլը Կալաջի մէջ:

Համալսարհային պատերազմէն առաջ ողբ. Արիս Լազարը, Պ. Սէստուտեանը, Պ. Լեւոն Լաւնիսը, Ս. Դ. Կուսակցութիւնը հրատարակած են թերթեր ու զրքեր հայ լեզուով կամ հայ դատին համար:

1920 ղեկաւին Հ. Ս. Պոտուրեան սկսաւ հրատարակել «Մասիս» շաբաթաթերթը, որ ունէր երբեմն նաեւ ուղման լեզուով բաժին մը:

Ուսուցչական նամագրուստի առթիւ նկարում նոր Ազգային խմբագրատան առջև

«Մասիս» մինչև 1921 մարտ շարունակուեցաւ, ու ամսաթերթի վերածուելու խոստումով մնաց: Ան.միջապէս սկսաւ հրատարակուիլ «Նոր Արշալոյս» եռօրեայ լրագիրը Պ. Պարոյր Լեւոնեանի խմբագրութեամբ իրենփական յատուկ տպարանով:

«Նոր Արշալոյս» իր չուրջ ունենալով յայտնի հրատարակագիր դէմքեր՝ կը մրցի դոյութիւն ունեցող գաղութային ու եւ է լրագրի հետ:

Ն. Արշ. րձըր ժակարդակի վրայ պահելու համար ընթերցող հասարակութիւնը պէտք է նիւթապէս աջակցի ամէն գնով:

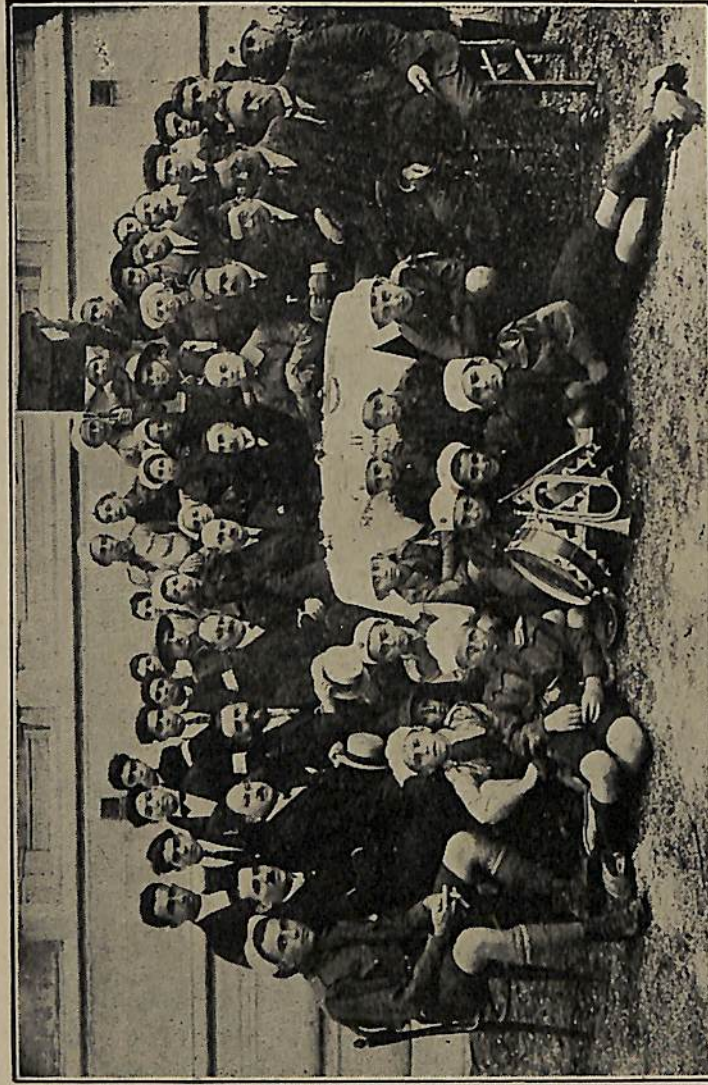
Ռուսմանահայ գաղութը տեղ մը պիտի գրաւէ «հայ գաղութային պատմութեան» մէջ, անոր ներկայի անհատն ըր պէտք է ըմբռնեն մաւութիւն նշանակութիւնը եւ ըստ այնմ պիտի նպաստեն որ «Նոր Արշալոյս»ը մնայ իրրե փարոս մը— ճամբան ցուցուող մութին մէջ:

ՊԵՅ ՍԿԱՆՈՒԹԻՉՄԷ

Երբ Սկանուտական շարժումը Պոլսոյ եւ գաւառներու մէջ համակրանքով կը ճաւաղուէր՝ Պուքրէչի երիտասարդութիւնը չկրցաւ անտարբեր մնալ: 1922ին փետրուար 20ին Պուքրէչի մէջ հիմնուեցաւ Հ. Մ. Ը. Մի 34րդ մասնաճիւղը, վաւերացուելով կեդրոնէն: Նախաձեռնարկները 25 30 սրտանիւր Լին որոնց թիւը ներկայիս իրր անդամներ՝ կը հասնի 60ի:

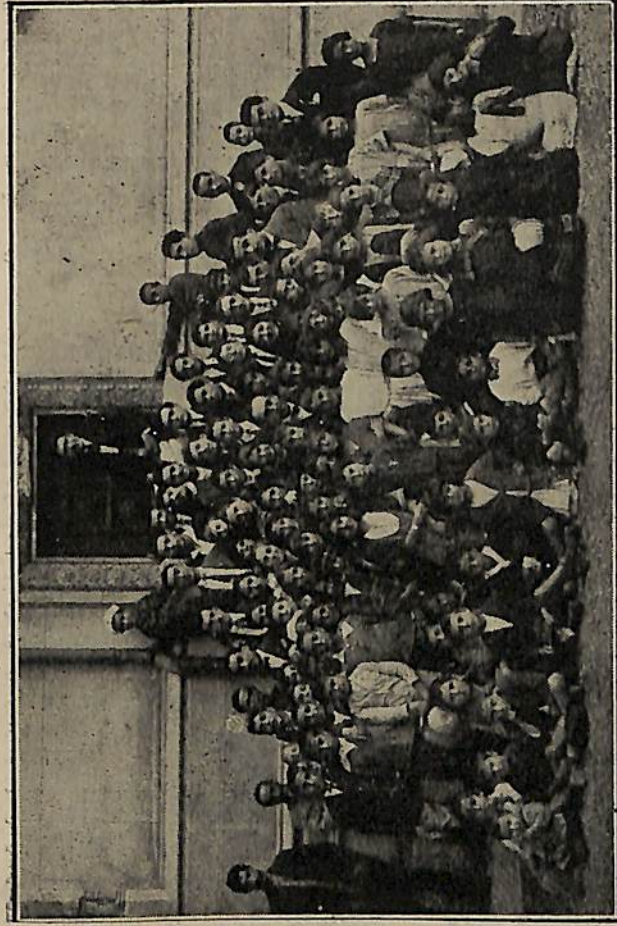
Պուքրէչի վարչական մարմինը կեդրոնէն ստացած հրահանգին համաձայն կազմակերպեց չրջաններ Եւ Սիլիսարէն, Պաղարճըր եւ Բոստանցա:

Շատ գովելի էր Պուքրէչի Հ. Մ. Ը. Մի թե-

Միասնաբերու հարցմայի ճնուրբան առքիւ. սեղանին կեդրոնը Յ. Ինչիրեան

լուս. ԾԵՅԵ

Պուրեւի երկուս երգչախումբը

լուս ԾԵՆԸ

րած աշխատանքը հայ գաղթականներու օգնելու գործին մէջ:

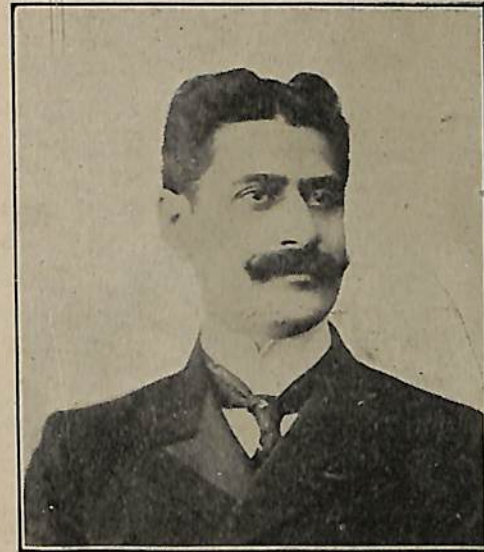
Է. Մ. Լ. Մ.ի վարչութիւնը կը կազմեն Պ. Պ. Գ. Քէտաանեան Առեւնապետ (այժմ հրատարած), Արսէն Սայեան փոխ Առեւնապետ, Կարսպետ Բօյաթեան Առեւնապետ, Յորսութիւն Միրիճանեան Կանձապահ, Յ. Պատմաճեան խորհրդատու անդամ, Տօքթ. Սարի պոտուոյ անդամ: Սկառուներու խմբապետն է Յ. Բիւշիւքեան
Վարչութեան հասցէն է Կ. Բօլաթեան Str. Aime-
neacă 15, Bucarest

ԽՆԴԻՐ

Ուղտապան մը իր հոգեվարքի պահուն մօ-
տը կանչելով իր երեք տղաքը, հետևեալ կտա-
կը ըրաւ: «Ահաւասիկ 17 հօտ ուղա ունիմ», ամ-
բողջ ժառանգութիւնս ասոնք են, ասոնց մ'ըն-
նաւ է որ Ձեզ պահեր եմ մինչև այսօր եւ կ'ու-
զեմ որ դուք ալ ասոնց միջոցաւ ապրիք, հետե-
ւաբար ուղտերուս կէսը կը կտակեմ ձեզնէ ա-
մէնէն փոքրին, մէկ երրորդը միջինին եւ մէկ
իններորդը մեծին, կտակս պիտի դրձագրէք
կէտ առ կէտ, ոչ մէկը ձեզնէ պիտի չզրկէ միւսը
եւ ուղտերը պիտի պահէք կենդանի»: Ուղտա-
պանը կը մեռնի, կուգայ բաժանումի պահը եւ
կ'սկսի կռիւը, շատեր կը միջամտեն եւ ի զո՛ւր
կ'աշխատին դանել կտակին գործադրութեան մի-
ջոցը վերջապէս ձեր ուղտապան մը, հեծած իր
ուղտին վրայ, կ'անցնի, կը տեսնէ կռիւը: Կը
յանդիմանէ, կ'իմանայ կտակի պայմանները, եւ
կէտ առ կէտ կ'ուզէ գործադրել յետոյ դարձ:
Եալ կը նստի իր ուղտին վրայ եւ կը մեկնի:

Ի՞նչպէս գործադրեց կտակը:

ԾՆՆՈՅԹ. — Առաջին անգամ հիշտ լուծողին
մէկ օրինակ տարեցոյց նուէր:

Ա. Մ. Սֆերեա (բ. Եսի. Լուսնահայ մ/ուրեան)

ՁՄՐԱՆ ԵՐԳ

Ձմրան ցուս օրեր
Հաս վաղ եմ ձիւնել
Ու՛ր ջանիլ արհի
Սկսուցի բացեր:

Հաս վաղ եմ ձիւնել
Ու արիւնեք
Սիրքս կ'արեվի ւ-
Ձմրան ցուս հուլիս...

Ձմրան սառ հուլիս
Հաս վաղ եմ անցիւր,
Ու երգեր օրօր
Ինձ լուս վիրտուր...

Ձմրան խեղ օրեր
Հաս վաղ եմ ձիւնել
Ու արիւնեք
Սիրքս կ'արեվի...

ԳԵՈՐԳ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

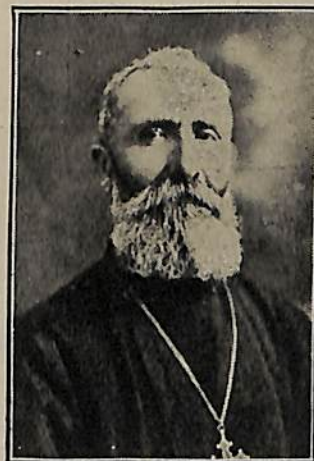

Յ. Բարսեղեան նախ. ռումանահայ միութեան

ՊՈՒՔՐԷՇ

Պուքրէշ մայրաքաղաքն ըլլալով Ռումանիոյ իր մէջ ունի ամէնէն ստուար թիւը հայութեան: 6—7000 հայութիւն մը պէտք է ըլլայ հոս, ճշգրիտ թիւը, ցաւ է ըսել դեռ ոչ որ գիտէ, քանի որ մէկ մասը օտարահպատակներ են, եւ Հայ Հանրապետութեան դիւանի ցանկէն կը պակսին:

Պուքրէշը ունի գաղութին պատուարքեր եկեղեցի մը Ս. Հրիշտակապետ, ներկայիս քահանաներն են Արժ. Տէր Ներսէս քին. Քէրովբէեան եւ Արժանապո. Անախա Տիւանտոն, որոնք կը

Պուքրէշի Հոգևոր հովիւ
Տ. ՆԵՐՍԷՍ ՔԷՆ. ՔԵՐՈՎԲԷԵԱՆ

նստին եկեղեցոյ շրջափակին մէջ (Պոլսկարդ Քա-
27: Ծերունագարդ Տ. Յարութիւն աւագ քին,
հանգստեան կոչուած՝ իր բնակարանը կը մնայ:

Տ. ԱՆՍՆԻԱ ՏԻՎԱՆԵԱՆ

Թաղականներն են Պաքրիէլ Մինայեակու
(աւտոգրաֆ), իսն Բրիստէսկու, Ածոյ Արիթո-
նովիչ, Արամ Աքտերեան, Յակոբ Բարակեան, Մե-
լիտոն Մելիտոնեան:

Հոգարարձուներն են՝ Դերենիկ Գանիէլեան,
Արամ Աքտերեան, Յ Բարակեան, Ա. Գվանեան,
Ա. Թիւլպէնտեան, Ղ Կոնիկեան, Յ. Մատէնճ-
եան, Վ. Մէստուճեան Ս. Շիշմանեան: Ատենա-
պետին հասցէն է սմբ. Բարոլ 55

Միսաքեան Ազգ. վարժարանը կը գտնուի
Եկեղեցոյ մօտ Պուլ. Բարոլ 27 միայակ 25նք մը,
ունի 170 երկսեռ աշակերտ հինգ դաստաննե-
ու բաժնուած:

Ուսուցիչներն են Տքթ. Ա Տիրացեան, (ստորէն)
Վարդան Աւագելեան, Յարութիւն Աթանասեան,
Տիկ. Վերժին Թիւֆէնքճեան, Օր. Սամենիկ Գան-
ժարճեան, Տքթ. Կեռու Համբարձումեան (եր-
գիչ), Զաւէն Սարունի (մարմնակրթանք) եւ երկու
ուսմանուհիներ:

«ԵՐԵՒԱՆ» կրկսեռ վարժարան, Բալէա
Տօշլոր պողոտային վրայ, ունի 70 աշակերտ,
չորս դասարաններու բաժնուած: Հիմնադիր—Տնօ-
րէնուհին է Տիկ. Փարիս Գալայճեան, կը դասա-
խօսեն Պ. Վարդան Գէորգեան (նայերէն. Ֆրան-
սերէն եւ գիտութիւններ) Զ. Մ. Պոսուրեան Տքթ.
Լ. Համբարձումեան, Օր. Յասմէկ Գալայճեան
(մարզանք)

Վարժարանի պիւսճէն կը կազմուի աշա-
կերտներու ամսամոռչակով:

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԻԹԻՆ

Հայերը հինօրօք ծովերն կտրած են ու գաղ-
թած՝ վաճառականութեան սիրոյն:

Մինչեւ մեծ պատերազմը Թումանիոյ մէջ
բացի արճագործներէն՝ արհեստաւոր էին (աւելի
վաշկարար)

Մասիոալեան, Ազնաւորեան, Ճապուրօփ.

Զամպագենան, ԱԼԹունեոն եւ այլ բանի մը տու-

Բ. Պ. ՏՐԻՆԿԵԱՆ

(Առաստեղն ծանօթ վաճառակաւ (մր))

ները կը յիշուէին անցեալին մէջ: Այսօր բաղադրական դէպքերը նպաստած են հայ վաճառականութեան հիմը դնելու Ռումանիոյ մէջ եւ օրէ օր ամէն ճիւղէ (պղնձէն սկսած մինչեւ ներկը) վաճառականներ ունինք: «Թուրուսկան, Թէրզեան» (Յարութիւն Շնորհքեան) եւ ընկ.» Ֆիրման սկսաւ ճիւղաւորել՝ ձեռնարկեց առեւտրական սենեակի հաստատութեան եւ առաջին անգամ ըլլալով՝ Պուրթէշի մէջ բացաւ «Հայ—Ռումանական դրամատուն»ը:

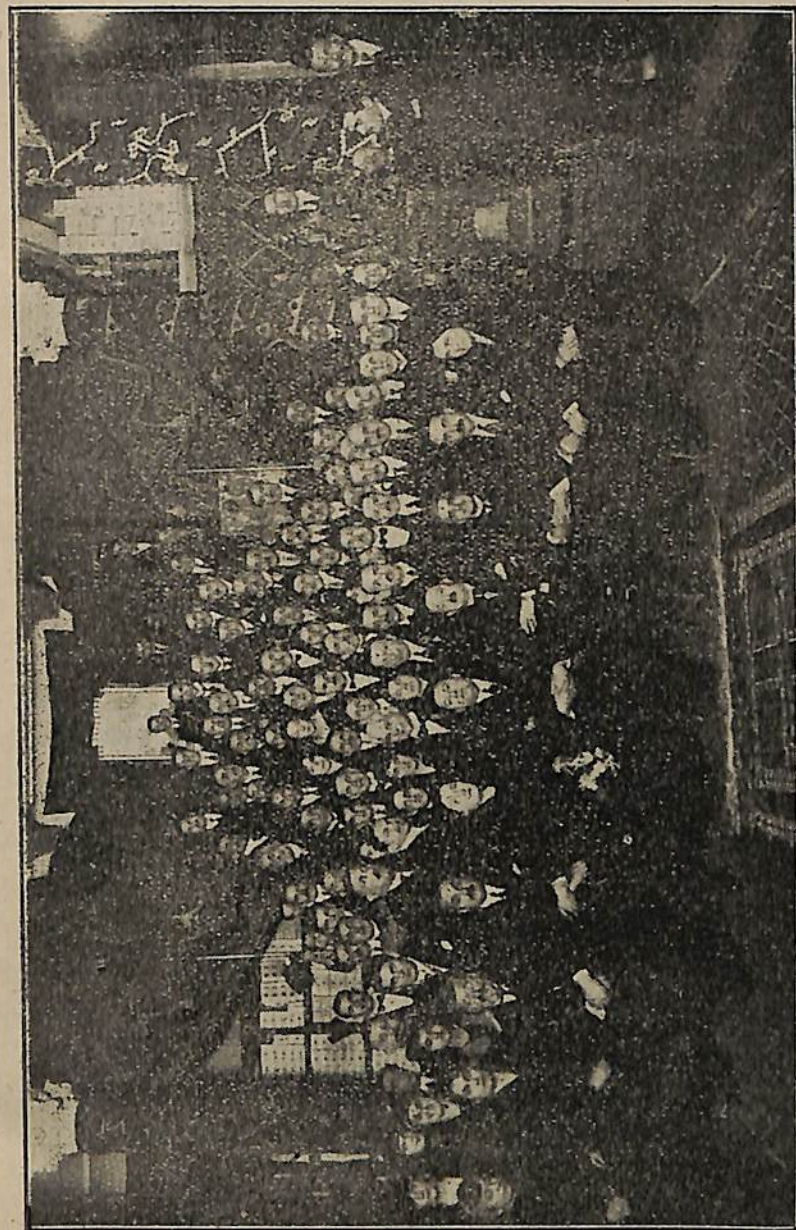
Բ. Շնորհքեան

Գծբաղդաբար մեր գաղութը չկրցաւ ձեռնարկողները քաջաւերել, եւ գեղեցիկ հաւարական ընոյթ ունեցող գործը չկրցաւ իր նպատակին հասնիլ:

Նշանուոր է «Միսիր» հաստատութիւնը որ Ռումասիոյ մէջ 32 մասնաձիւղ ունի, հիմնադիրները ռումանախօսապէս հայեր են:

ԱՂՔԱՏԱԲՆԱՄ

Աղքատախնամի վարչութեան անդամներն են, Պ. Պ. Եղիա Մարտիկեան (ատենապետ) Առ-

Personalul Centralei „Missir“.

Թին Եղիա (գանձապետ)՝ Հ. Կլրակոսեան, (քարտուղար), Արթին Արագիլեան, Հ. Խաչիկեան, Մ. Սարեան, Կ. Գեորգեան, (Թօփազ)։ Ատենապետին հասցէն է Egh'a Mardighian str. General Ipotescu 22.

Մինաս Տարխեան
(առատածեռն ազգային)

ՔՈՍՏԱՆՅԱ

Քոստանցա երկրորդ հայաշատ քաղաքն է, Հ: Հանրապետութեան հիւպատոսարանի դիւանատան վարչին է Ճ. Ալթունեան:

Եկեղեցին է Աստուածածին, քահ.՝ արժ. Տ. Համազասպ Պետիկեան որուն առած տեղեկութիւնները շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք:

Թաղականներն են ՊՊ. Գ. Զամկարճեան (ատեն.) Կարապետ Տալուտեան (գանապետ), Վահրամ Գուլեհիսարեան, Պետրոս Արթինեան.

Տիգրան Գերջանեան՝ Պօրոս Վափօեան, (ատենադպիր): Գալուստ Գույումճեան, Լ. Պէնեան Գ. Գալվազեան:

Հոգաբարձուական յատուկ մարմին գոյութիւն չունի: Թաղականութեան կազմին մէջէն որոշ անդամներ կը կատարեն հոգաբարձուի դերը:

ՔՈՍՏԱՆՅԱ քաղաքին մէջ կայ մտաւորապէս 560 բնտանիք: Անաթոյ գիւղ՝ 45, Մէճիտիէ 65, Չերնավժառ 40: Սոյն վայրերուն մէջ բնակող բնտանիքներու եւ ամուրիներու բնակչութեան ընդհանուր թիւը կը հասնի մեծնչեւ 7500. մէջը ըլլալով ու մանապատակները:

Վարժարան. — Վարժարանի ուսուցիչներն են Պ. Պ. Հարութիւն Պապօեան, Ալէքսանձր Շարափեան, Գրիգոր Սարայտարեան, Մանուկ, Աշրգեան Աբէն Արծրունի, եւ Օր. Կունիկ տէր Վեհապեան: Սանցմէ զատ կան ուսմէն լեզուի համար ուսուցիչներ ամէնքն ալ ուսմէն եւ մրայն կէս օրուն համար: Ի վարժարանին անունն է «Հայկապետ» որուն մէջ կ'ուսանին 300 է աւելի աշակերտներ եւ աշակերտուհիներ:

Քոստանցայի մէջ կան հետեւեալ ազգային կազմակերպական միութիւնները՝

Ս. Արքանամբ Բ. Հ. Կ. Խաչը, Գ. «Արաքս» կրթափրաց միութիւնը, Գ. Գերջանցիներու հայրենակցական միութիւնը:

Քոստանցայի գլխաւոր վաճառականներն էրարք Մանիսաղեան, Տանատեան, Ալթունեան, Տալուտեան Բօրատեան, Պօղոսեան Զովհաննէ:

Ճիվան Ալթոն Նեան

Ռուսաստանի Հ. միութեան քոստանցայի ճիւղի նախագահ. եւ Հ. Հ. հիւպատոս սրանի քոստանցայի գիւանատան սկեռք եւ վարիչը

նեան, Պետրոսեան, Քեհեան, Պէյազճեոն, Տիրատուրեան, Գալէհիարեան, Էմմէքճեան, Յակոբ Զամպարճեան եւ որդիք, Արմին Ֆրէնկեան, Թագուր Պէնկեան, Մկրտիչ Ն. Ֆրէնկեան, Պետրոս Տէլիրմէնճեան, Աղէքսանդր Գալֆաեան, Իբրանուեան մասնաճիւղ, Արատուր Փափագեան, Ատեփան Ալանկէրոեան, Արմինակ Պօհչէլեան, Գալուստ Անտոն, Գէորգ Քէսիկալաշեան, Միսակ Սյանեան, Արմինակ Յակոբեան, Յովհաննէս Ներկարարեան, Յակոբոս Փափագեան, Պետրոս Մառլեան, Մինրան Երկանեան եւ այլն:

Ատոնցմէ զատ կան մանրավաճառներ եւ արհեստաւորներ, որոնք բազմաթիւ են:

Սիմէոն Քէհեան

Ռուս. Հայկ. միութեան Կալաքի ճիւղի նախ. եւ Հ. Հ. հիւպատոսարանին Կալաքի գիւանատան սկեռք եւ վարիչը

ՍՐԼԻԹՏԻԷ

Սելխարայի քահանան է արժ. ա. Եզնիկ Գրգզանեան: Բաղաքին մէջ կայ 600—650 հոգի շրջակայքը կան քսան ընտանիք մօտ հարիւր հոգի: Քուժրաքանի մէջ կան տասը ընտանիք, մօտ վաճառուն հոգի:

Թաղականներն են, Պ Պ. Յ Բապուճեան (ատենապետ), Յ. Յովհաննէսեան (ատենադպիր), Յ. Թօփսագալեան (գանձապահ), Գրիգոր Միքայէլեան, Ս. Կարապետեան, (որոնք են միանգամայն հոգաբարձուներ):

Ուսուցիչներն են Պ. Ս Գիսգանեան, տիկ. Հ. Գիսգանեան Պ. Ս. Տէրտէրեան: Վարժարանը ունի 110 երկսեռ աշակերտ նոխակրթարանի եւ մանկապարտէզի բաժիններով:

Որբախնամի մասնաճիւղի խնդամներն են, պ. պ. Ե. մելիտոն (պատուոյ նախագահ) Կ. Փօլատեան (ատենադպիր), Օ. Աղամեան, ատենադպիր. Նիկողայոս մարգարեան (գանձապետ):

Գլխաւոր վաճառականներն են, պ պ. Գրիգոր Սիմոնեան, Յարութիւն Թօփսագալեան, Հ. Պապիկեան, Յ. Բապուճեան, Պ. Պետիկեան, Օննիկ Աղամեան, Կ. Փօլատեան:

ՊԱԶԱՐՃԵՂԻ

Բաղաքիս հայ քահանան է արժ. տէր Ներսէս աւագ քին Դօնչէկիլեան որ մեզ կու տայ հետեւեալ տեղեկութիւնները:

Թաղականներն են պպ. Յ. Ուրունեան, (ատենապետ), Գ. Գօգօլեան (ատենադպիր), Յովհաննէս Սարգիսեան (գանձապետ), Ա. Դաւիթեան, Գ. Մեղրակեան (որոնք են միանգամայն հոգաբարձուներ):

Հայոց թիւն է՝ 115 ընտանիք (նին գաղթական) եւ 15 տուն նորեկ. ընդայէնը 700 անձ: Շրջակաները կան մօտ 30 հոգի 7 զիւղերու մէջ ցրուած:

Գլորոցի մասին տեղեկութիւններ չարուեցան սւսուցիչք՝ Պ. Թ. աղէտեան, Պ. Վարժապետեան:

Ազգային հասոտութիւններ՝ Հայքենիքի սուրբի վարչութիւն, տիկ. Խնամակարութիւն, Ասանողական մ. ս. լ. թիւն:

Երիտասարդաց միութիւն, ընծերցարան եւ Միաուտի «Փառակ» միութիւն:

Գլխաւոր վաճառականներն են. «Սարաւաս» Հանի Գարընէլեան եւ Ուզունեան, Գօգօլեան, Աղամեան եւ լբարք, Առաքէլեան եղբարք, Ռուզունեան, Մալատուրեան, Մին ստեան արմտիքի մանիսայի վաճառականներ:

ՎՐԻՊԱԿ

Տարեցոյցին 46 էին վրայ Պ. Գ. Զախուհանի խորհրդականի հանգամանքը տրուած է սխալմամբ:

ԲԱՅԻԴԻՆ ՇՄԱԽՈՆ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Սպայ Անդրլիական բանակին

Հազուագիտ կարողութեամբ, լրջախոհութեամբ եւ անձուրութեամբ օժտուած հայ երիտասարդ մը: որ գնահատելով Անդրլիական բարձրագոյն հրամանատարն երէն՝

հետզհետէ աստիճանի բարձրացման արժանացած է եւ միջազգէտքի մէջ կարեոր պաշտօններու կոչուած է, ուր մը մնայ այժմ:

Քարիթեան Դանիէլեան աղգասէր եւ որրասէր հայ մըն է պատիւ կը բերէ իր պատկանած ազգին:

Արմենակ Գօրլեան (փայտ)

Փայտի նոր Տիբերանոց սթր. Փօլիա Բէթրէ 6, մօշխոտի մօտ: Չէր, ֆակ կտրուած փայտ թէ մեծաքանակ եւ թէ փոքրաքանակ զիւրամատչելի գներով տուելը յանձնելի:

Ե Ր Ա Ձ

Սարալանջին երազեցի ցանկալին.

Լ յանն համար ես մընացի մութին տակ.

Սիրտըս գընաց, սէրըս չեկաւ տակաւին,

Ու կը սպասեմ անմըխիթար ու մինակ:

Չեմ գիտեր երբ հասնիմ այն բանին. . .

Հոշիս որ դէպի ծով կ'երթայ ետ առուակ

Աչերուս մէջ ձիւներն ամբողջ կը հալին:

Չեմ գիտեր երբ սիրոյ գարունն անուշակ:

Սարալանջին դու կերաղեմ ցանկալին,

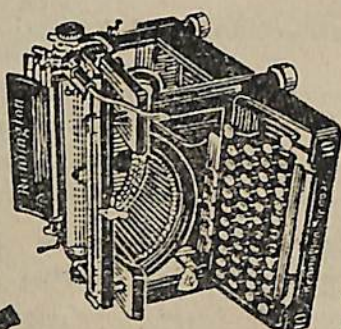
Անձանօթին համար անհուն մութին տակ:

Սիրտըս գընաց սէրը չեկաւ տակաւին:

Ու կը սպասեմ անմըխիթար ու մինակ:

ՍԱՄՓՍՈՆ Մ. ԱՐՄՐՈՒՆԻ

REMINGTON
Cele
mei
funne!

REP. Generală p. ROMANIA
 Casa de Import
M. IVANOVICI & Comp.
 BUCUREȘTI - Calea Victoriei 28.

Telef.
 25/12
 SINC. ASOCIATIA

Պետրոս Սուքիա-եան

Հայ կօշկակարներուն կը յանձնարարուի իրենց պէտք եղած կաշին, մէշինը եւ ուրիշ կարեւոր առարկաները այս վաճառատունէն գնել: Գները մատչելի, ապրանքները ընտիր: Բալէ մօշխօթ թիւ 25 }.

Մանիֆաթուրայի պիւրոյ Սէֆէրեան եղբարք սթր. Պօկալ 18 Պուքրէշ:

Մինրան Օհանեան

Նպարավտճառ, մաքուր սուրճ, քօնսէրվա, ընտիր ձիթալեղ, օճառ:

Փրէլունկ Կրիլիցէյ 2

Եթէ ոտքերնիդ չսենիք լաւ կօշիկ
 Այս ձիւն ձմեռին չատ չուտ կը պաղիք.
 Կը հիւանդանաք. գործէ կը դադրիք
 Գիշեր ու ցորեկ տունը կը պառկիք:
 Թէ հին է կօշիկըդ ու կ'առնէ ջուր
 Կ'իացիր ո՛ւր գիմել, գլտես թէ ո՛ւր,
 Վաճառատուն Սարգիս Կրճմանեան
 Բառասունըհինգ թիւ Բալեա Վիկտորիան,
 Պուքրէշ ֆ.մ.մ. հաստատուն գործ, չափաւոր գին
 հաւատացէք ձեր կիկօին

Սահակ Պըլըգեան
 Նպարավ յճառ սուր-
 ճի գործատուն, ըն-
 տիր ձիթախի:
 Բալեա Վըքարէշտ
 Թիւ 73

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԵՔԷՐՃԵԱՆ
 Մինաց վիճակագու
 և խմուած 1900ին

Պատուակած սուրճ
 ընտիր իսկական ձի
 Թագուղ, առաջ-
 ն սկարգ. տաճկա-
 կան օճառ ևւ գու-
 նագ սն նպարեղէն
 գնելու համար դի-
 մեցէք str. Colței 19

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԻՆԱՍԵԱՆ
 Փայտի և հանքածուխի մեծ մթերանոց,
 Բոստանցա str General Lahovarie 9

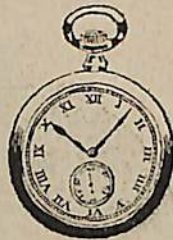
**ՍԵՂՈՒՔ ՏԷՐ
 ՄՍՐԿՈՍԵԱՆ**

Մոմ, սուրճ,
 նպարեղէն ևւ այլն
 գնելու համար դի-
 մե՛ք Բալէիա Մօշի
 լոր 308

Վ.
Ս.
Մ.
Մ.
Ս.
Ս.
Ս.

Վ. Ս. Մրջնիկեան վկայուած Պուքրէշի արհեստական-ակադեմիայէն: Կ'ընդունի ամէն տեսակ ժամագրոյցներու նորոգութիւններ: Գալէա թօշխոն 249:

Ղազար Թովմաճանեան երկու կորիւններով
Նարեկէնի սուրճի քօնսէրլի վաճառատուն: Բ. Տօսօպանցիլօր 93

Մանիապետն Եղբարք

Արմոնքի մեծ վաճառականներ
Քալէա Կիկտորիա 28

Ֆրեկեան Յարաքիւն Պ.

Սուրճի, շաքարի, պօնպօնի բահաթի
մեծաքանակ վաճառական
սմբ. Պլընարի 4

Դանիկեան Դերեկիկ

Ամենապատուական սուրճի կեդրոնատեղի
սմբ. Քարօլ 55

Մանուկ Յակոբեան կօշիկի եւ կաշիի մեծ
վաճառատուն: Քալէա Մօշիլօր 263:

Դ. Կոնիկեան

Սալսմ, պանիր, կարագ, ժամպոն, սուճուխ
եւ այլն: գնելու համար դիմեցէք Քալէա թօշխոն
թիւ 116:

Վերաբայժ — Առամարայժ
ԲԻԻՋԱՆԴ ԿԵՏԻԿԵԱՆ

Վկայուած Պորտոյի բժշկական համալսարանէն: Նստկին շէ՛ի տը քլինիք փարիզի ատամնաբուժական էնսթիթիւի մէջ, ատամնաբուժ Պուքըէշի Յիլարէթ հիւանդանոցին, մասնագէտ բերնի հիւանդութեանց:

Հնդունելութեան ժամարն են ամէն օր կէս օրէ ետք ժամը 2—6

Հասցէ սմր. վիիթոր 81

**ՀԱՅ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ
ԾԵՐՈՆ ՏՐՐԱՑՈՒԵԱՆ**

Կը լուսանկարէ մաքուր աշխատութեամբ՝ դիւրամատչելի գներով կը մրցի օտարներու հետ, փոքր լուսանկարները կը մեզցնէ: Տարեցոյցի գեղնցիկ խմբանկարները իր գործերն են:

Քալէա մօշիլ որ 284

ԳԱՌՆԻԿ ՏԱՊԱՂԵԱՆ

Նպարեղէնի եւ

սուրճի վաճառատուն:

Մաքուր սպասարկու:

Քալէա Կրիվիցէի 205

ՏՕՔԹ. Մ. ՊԵԿԵԱՆ

Մասնագէտ ներքին եւ վեներական հիւանդութեանց:

Հնդունելութեան ժամերն 9—12. 3—6

Հասցէ սմր. Վասե որ 9

Դերձակուհի

Քրոսմանցայի ծանսթ դերձակուհի օր. էօժէնի Մուրատեան (այժմ տիկին է. Կապրիէլեան) Պուքրէշ հատատուելով՝ իւր արհեստանոցը փոխադրած է հոս ֆունտամուրա տէպրոթ վօտա թիւ 43:

Կը յանձնարարուի հայ յանախորդներուն դիմել սպս հասցէին:

Դրամ կուզէ՞ք շահիլ

Չուլիջ մի (տէօքմէ՛նի մը) դրամագուխով ընկեր մը կը փնտաւէ. դրամսին շահագործել ուզողները դիմեն Մ. Պետրոսեանին ֆունտամուրա վասիլօն թիւ թիւ 57:

Թիմեղագործութիւն

Ամենաընտիր գործարան. կը հայնձայնէ կերակուրի ամէն տեսակ մեքենաներ եւ ամէն տեսակ գործեր այս ճիւղին վրայ, մոնաւանդ տանիքի տմէն տեսակ գործեր:

Նորոգութիւնները կը կատարէ կարճ ժամանակի մէջ՝ մատչելի գներով: Դիմել. Քալէա Մօշիլ 198 յ. Ա. Վասիլիկեանի:

ՄԵԾ Նպտրավաճառատուն ՄԵԾ

Չուկաօ Արթինեան հիմնուած 1882

Վիթխարի մթերանոց նպարեղէնի քուօնեալի, պանրեղենի եւն. Քալէա Կրիվիցէյ 215

«ՍՈՒՂԷՆ ՍԺԱՆԸ ԶԿԱՅ»
ՍԱՅՍՃԻ

Արժաքի չի-
րինեան մօշիլ օր 292
Ֆապրիքայի դրու-
թեան վրայ առա-
ջին մաշինայով կը
սկսի եօթներորդ-
մաշինայով վայրկեա-
նական կը վերջացնէ
Թէ՛ մաքուր եւ Թէ՛
վերջին նորածեու-
թեան համեմատ:

իրեն դիմեցէք
Սուղ՝ բայց մաքուր
եւ արագ:

Հածի Միմոն

Շիշմանեան՝ անխար-
դախ սուրճ, պատ-
ւական քաքասօ-ամե-
նահամեղ բահաթ լօ-
քուս՝ դիմեցէք սիր-
նիքօյալ չէյս ո. 25:

Ղայտերիի պատրուքա և սուճուլիս

Համեղ. չէմէնիի ամենաընտիր միւսէն պատ-
րաստուած մատչելի գիներով կունաք զնեկ պ-
Մանուկ Գալայեանէն. պատրուման 70լ. սու-
ճուլը 60 լէյ: սթր. Ֆիլանթրօփի 23:

Յարութիւն Տօքուզեան

Մեծ վաճառատուն սուրճի եւ նպարէղէնի:
Անմրցելի գիներ. արագ սպասարկութիւն, վեր-
ջին ծայր մաքրութիւն: Հասցէ՝ Բալէա Մօշիլօր
Թիւ 411.

Ոսկերիչ

Կար. Փափաղեան
նշանտուքի, հարսա-
նիքի, մկրտութեան
և այլ տօներու առ-
թիւ ո ե է նուէր
կամ գոնարեղէն գը-
նելէ և կամ վաճա-
ռելէ առաջ գացէք
տեսէք պ. Կ. Փա-
փաղեանը, սթր. Ֆի-
լիթիս Թիւ 10 ա.

յարկ, ոթր. քարօյի ետեւ: Ճարտար ոսկերիչ,
խղճամիտ աշխատող և քիչ շահով գոհացող:

ՀԱՌԻՔԱ ԻՆՏԵՐՆԱԻ ԻՇԽԱՆ

ՀԱՃԻ ՊԱՊ ԱՃԻՄԵԱՆ

Սուրճի սապոնի, ընտիր ձիթապտուղի եւ նպարիղէնի վաճառատուն Քալէա Կրիվիցէի 215

Mare ma-
gazin de
Colonial și
Fabric de
cafea

Penia m i n
Șişmania n

C, Griviței
196

Մեծ վա-
ճառատուն
Նպարիղէ-
նի եւ սուրճի

Բենեամին

Շիշմանեան

Ք. Կրիվիցէյ
196

Րահար Սոչըանիէ

Հաւազոյնն է իր տեսակին մէջ, մաքուր և անխարդախ. փնտոեցէք ամէն տեղ Հաճի Պէշիբ մարդան: Գործատեղին է սֆէնթը Նիքոլայ թէ 40: Կեղրոնատեղին քալէա Քալաուաշ/լոր 160:

Բարս. Յովհաննէսեան

Սուրճի նպարիղէնի, քաքաօի, թէյի վաճառատուն, թէյէֆոն 47—1 Կեղրոն սթր. Միհայ վօտը 5.— մասնաճիւղ Շօս. ձյուլէշտ 9:

Բենիամին Աճէմեան

Նպարաւաճառ,

սուրճի գործարան:

Սթրատա միհայ

Վօտը. թիւ 22

Քաթթոնի արհեստանոց ամէն տեսակ անուշեղէնի պօնպոնի, դեղագործի, կօշիկի, և այլն: Խաւաքարոսէ յուքս և պարզ տուփեր կը շինէին: Հասցէ Շթէֆան չէլ մայէ 200:

ՄԱՐՏԱ

Առաջնակարգ սուրճի մեքերանոց, մանիֆար-
թուրայի եւ նպարեղէնի մեծ արանակի եւ փոք-
րաքանակի վաճառում:

Մաքուր գործունէութիւն, անմրցելի աժա-
նութիւն արագ գոնացում:

Մեծ հրապարակը Փիացա Կիքա

Գ.Ա.Բ.Ի.Ի.Է.Լ. Գ.Վ.Ա.Ն.Ն.Ս.Ն.
Վերամշտունդ Հայաստանի

Կաշիի մէ-
մէշիսի եւ
կօշկակար-
ներու ա-
տուկ իրեն

ղէններու

վաճառա-
տուն:

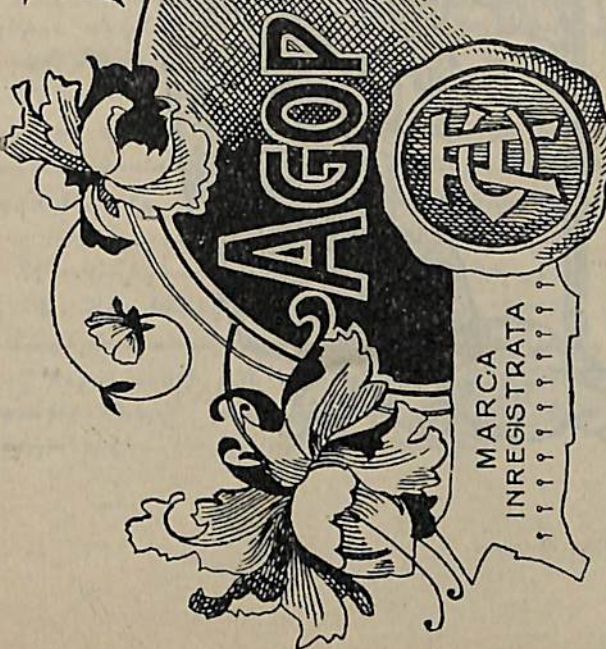
Ք. Մօշիւ որ

ՍՈՒՃՐԻ ԵՒ ՆՊԱՐԵՂԷՆԻ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆԵՐ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
Հօսէ Միհայ Պրավու 54

ԳՐԻԳՈՐ Տ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
Քալէա Մօշիւր 400

FABRICA DE RAHAT
SI BOMBOANE
BUCUREȘTEI

Str. Câmpul Moșilor, 2
FABRICA DE HAJVA

MARCA
INREGISTRATA

Հօսիօն Ներսէն Գեղեցիկ մազը կը գեղեցկացնէ եւ կ'երիտաւարդացնէ կիներ

Գեղեցիկ մազ մը պսակն է կանացի գեղեցկութեան՝ ամենաազեղ և ամենատոգոյն դէմքն անգամ որոշ գեղեցկութիւն մը կ'աւնուէ երբ չըջապատուած է առատ, ուռճազարդ և դիմացկուն մազերով: Ամենաշնորհալի կիներն իսկ իր հմայքը կը կորսնցնէ երբ իր մազերը անփայլ, դի բարեկ եւ թեփերով լեցուն:

Փրկեցէք ձեր մազերը

Հուշակաւոր «Հօսիօն Ներսէն»-ի գործածութեամբ որ մաղերու տնկման եւ գլխամաշկային այլազան ախտերու դէմ միակ դարմանն է:

Ասէն անհատ ինչ տարիքի եւ կամ դիրքի ալ պատկանի ու կուզէ ազատուիլ դլխամաշկային ախտերէ առանց ժամանակ իսկ կորսնցնելու, նոյնիսկ այսօր գրութեամբ մը թող դիմեն հետեւեալ հասցէին:

Հպատւածուաւ Հօսիօն Ներսէն

Ն. Տէր Կրճիկեան

դեղ. Պուքրէշ

Պ. Ն. Տէր Կրճիկեան կը խոստանայ իրեն զըրկուած մաղերը մանրադիտական լուրջ քննութենէ մը անցնելով իւրաքանչիւրին անհրաժեշտ դարմանումին բացատրութիւնները տալ բացարձակապէս ճրի եւ գաղանապահօրէն. հասցէ սթր. Մայնառի 8:

Միսիթար Էլմասեան—Խ. Տիրէմսիգեան

Պատրաստ կօշիկի,
կաշիի մեշինի եւ
սեւորւ ե
րաբերերող աս-
րանքներու միտերա-
նոց: Քալէա մօշի
: օր 257

ՈՒՏԻ ԴԱՍԵՐ

Կարն ժամանակի մէջ ով որ կը փափաքի
ուեթ նուագել նւրոպական նօթայով՝ Թող դիմէ
հարապետ Գուժրուեանին: Ծօնէ Սթէֆանչէլ մա-
քէ 200 քարթնաժի ֆուպրիքան:

A T L A S — Ս. Թ. Լ. Ա. Ս

Ժամագործի եւ գլխավաճառի գործատեղի
կը նորոգէ եւ պատրաստ կը վաճառէ վեր-
ջին ծայր դիւրամատչելի գներով: Կ'իմեւ Յ. Գ.
Յովնանեանի սմբ. Վիլիթոր 147

Աւիթէն օգտուեցէք

Հայ ստուղծագործ մը կը ստանձէ ամէն տե.
սակ կարասիներ շինել եւ նորոգելու յանձնա-
րարութիւններ: Ունի նաեւ պատրաստ միտերք
տան ամէն տեսաւ: Կարասիներու կը ստանձնէ
նաեւ հիւսնութեան (տիւրկերի) գործեր
Գիմել սմբ.օֆինսմ. Նիքօլ այէ Թէյ 29 Գ. Սիմոնեան

Տբթ. Լ. Համբարձումեան:

Վկայուած Փարիզի եւ Նիւ Եորքի ատամ-
նարութական բարձրագոյն վարժարանէն. վար-
ձատրուած՝ Միացայ նահանգաց. Փորթուղալի ու-
միջգաշնակցային կտուավարութիւններու ու Եւ-
րոպայի մեծ գուցահանգեսներէն:

Նախկին բժիշկ ամերիկեան բանակին եւ
արդի բժիշկ—ատամնարոյժ սուժանական Զրդ զօ-
րաբանակին:

Կը զարմանէ թիւնի եւ ակտայի աբէն կալ-
զի հիւանդութիւննեի:

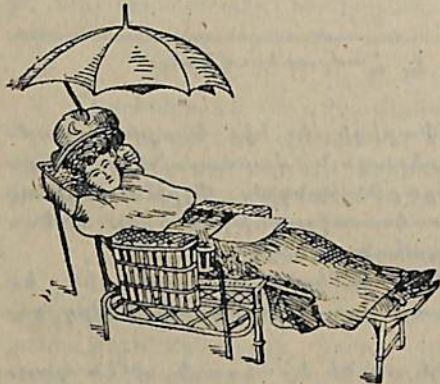
Հասցէս է Ֆրազէլարի 4

Յակոբ Դանտայեան

Հին ժամանակէտ.
հիմնուած 1888 յին:
1906ի Պուքրէշի
ցուցահանդէսին մէ-
տայիսնով վարձա
տրուած:

Նոր ժամանակաշրջանի աշխատանքը կ'ար-
տադրէ նուրբ կողովներ, նստարաններ, ծաղկի սա-
կառներ՝ ուղուած ձեւերով նէսէսէսներ, մետաք-
սէ կերպասով պատած: Սթր. Փօփա նան 69

ՍԵՂՐՍԿ ՃԸՁԸԼՈՅ (Հայ Դերձակ)

Ի, արհեստը ուսած է իզմիտ եւ կատարե-
լագործած է Պոլիս, Տասը տարիներ Պուլկարիոյ
Ռուստուգ բազարը ունեցած է իր վաճառակա-
ղերձակի խանութը: Տա իէ մը ի վեր փոխադր-
չւած ըլլալով Պուքրէշ, կը պատրաստէ ամենաճա-
ւա կաւոր և վերջին նորաձեւութեանց համեմատ
ազուստներ: Ապսպրանքներ կը կատարուին ա-
մենայն ճշտութեամբ և խնամքով

Դիները խիստ դիւրախառնելի՝ ամէն դասա-
կարգի համար:

Փորձեցէք գէթ անգամ մը համոզու՛մ գո-
յաջնելու համար:

Հասցէ սթր. Յըրինարի 8

Ղազարոս Մջիկեան Երզնկացի հիմնուած 1908 թ.

Ճոխ մթերանոց սուրճի, քօնսերլի, նսպարէղէնի, տաճկական օճառի, յունական ընտիր ձիթալուղի: Կեդրոնատեղին Քալէա Կիլիկեցի 200 մասնաճիւղ՝ փխացա համրէ, 20:

VIZITATI MARILE MAGAZINE V. MISSIR Fii & Co.

SOCIETATE ANONIMĂ
CAPITAL 50.000.000 Lei

**Manufactură
Galanterie
Incălțăminte**

COVOARE - PREȘURI - LINOLEUM

MODE și CONFEȚIUNI

CROITORIE BARBATEASCA

CENTRALA:

BUCUREȘTI, — LIPSCANI 41

32 SUCURSALE IN ȚARĂ

„La Arta Orientală“

HRAND ÇAVAFF

Covoare - Antichități Cusături
Naționale etc.

53 Strada Academiei

Kricor Der-Kricorian

ATELIER SPECIAL de TINICHIGERIE
ȘI INSTALAȚIE DE APA

STR. COȘBUC 9 (FOST FUND. LIREI)

Sobe, mașini de bucate și invelitori de curse
special canal, gaz, bai c.oset lavuar etc.

Hazarian & Takvorian

Manufactura en gros și Bumbacoria

București Str. Sorelui 3

TELEFON 14|88

Adrese telegr. HAZARIAN

O. H. Mardikian & V. Altunian
MAGAZIN
CU PIELĂRIE ȘI INCĂLȚĂMINTE
— EN GROS —
Export - Import
Calea Moșilor 269 București

Frații A. & V. BARAGHIAN
MAGAZIN „CAUCASE“
EXPOZIȚIE

Permanentă de Covoare Orientale
antice și noi, Obiecte de artă etc.
CALEA VICTORIEI 70

PRIMA FABRICA

DE

Covoare persiane și Turcești Sântamaș (jud. Arad)
— Telefon 42|88 —

MAG. cu PIELĂRIE
— EN GROS —
N. GHIRAGOSIAN
Calea Moșilor No. 287
BUCUREȘTI

Saramas

**Société anonyme Roumaino-Armenienne
de Manufacture et Ettoffes**

Capital Lei 5000000 Entièrement Versé

CENTRALE: BUCAREST RUE CAROL 57

Téléphone 4059

Maison d'achat: PARIS, 37 Rue Lafayette

Sucursales: GALATZ, CONSTANTZA, BAZARGIC

Depots: JASSY, BRASOV

Frații S. & H. NEFIAN

— CALEA VICTORIEI 57 —

Telefon 5010

MARELE MAGAZIN

— D E —

COVOARE ORIENTALE ȘI PERSIANE

Se primește ori ce comandă pentru confecționarea
de covoare la fabrica noastră.

Garnitura de Mobilere și Obiecte Egiptene
Precum și bluze și diferite lucrări naționale

Se execută Reparația artistică de covoare.

Գորգ շինել գիտցող բանուորուհիներ կը փնտառվին:

CEREȚI PRODUSELE
— BONBONERIEI —
RENAISSANCE
La Cofetăria RENAISSANCE

STRADA PARIS No. 10.
LA TOATE

MAGAZINELE „MISSIR“
și PALATUL NOUTĂȚILOR
— ENGROS —

La Fabrica București Strada Vișinilor 30
STR. POPATATU 45

MARELE ATELIER
DE
INCĂLȚAMINTE DE COMANDA
SARCHIS E. KAVANIAN
BUCUREȘTI
45, Calea Victoriei, 45 (Sub Hotel Frascati)

EFECTUEAZĂ PROMPT ȘI CONȘTIINCIOS ORICE
FEL DE INCĂLȚĂMINTE DIN MATERIALE FINE
STRAINE. PREȚURI FĂRĂ CONCURENȚA
SPECIALIST IN CHETE
ȘI CISME OFİTEREȘTI

Vizitați FARMACIA „LA ALBINA“
GH. COROLEUCA

Calea Moșilor 281

(lângă Cinematograful American)

Bine cunoscut în cartiorul Rrmenesc și bine
asortată cu droguri, specialități streine și indi-
gene, articole de toaletă ca: Apă de colonie
parfumuri, pudre, rujuri de buze. Articole de
cauciuc, pansamente, Benzină, spirt denaturat
Kleesah, Federweis, bureți pentru cizmări etc.

ԱՅՅԵԼԵՑԻՔ դեղարանը «ԱԼ ԱԲԻՆԱ»

Մ օչիրը թրւ 281

Հայ շրջանակի ամենածանօթ դեղարանը ուր կարելի
է գտնել արուկերիաի ամէն տեսակ նիւթ: Օ տը բոլան,
փառփոււմ, փուտըը, եւն. Պէնզին, փանսամէնթ, քա-
ուչուր, սփիրթ տէ նամուրալթ. ֆետէրփայս եւն:

S. & M. TIMOURIAN & K. ASLANIAN

EN GROS — EN DETAIL

Bumbac englezesc, Crețuri albite
și colorate, arniciuri, deslănate,
matasică, ștofe englezești

BUCUREȘTI

TELEFON 42|39

Strada LIPSCANI No. 94
vis-a-vis de Bis. Sf. Gheorghe

S A R D A

Prima fabrica de **CAFEA**

Cel mai eftin magazin din țară cu

Coloniale și Manufactura

(să vinde la toată lumea fără bonuri)

ԻԲՐՄԱՆՈՍԵՄՆ ԵՂԲՍՐԻՔ

մեծ վաճառատուն

ժանիֆաքթիլի, մանածեղինի

ՄԵԾՍՔՈՆՍԿ

ստրո Արթէլ Թիւ 2

Կալ ազ

ՄԱՐՈՒՔԷ ԻԲՐՄԱՆՈՍԵՄՆ

հաշտատոռչիւն

Մեծ վաճառատուն ժանիֆաքթիլի, կերպասեղէնի,

բամպակեղէնի

Ստրատա սֆո Նիգոլայ Շելար Թիւ 9 Պուրբէշ

ՎԻՍՅԱ ՌՕՎ ԸՆԵՆՍՎԵՐ

Սնանուճև Ընկերութիւն

Իրանագրութի 20,000,000 Լէշ
Հրատարակչութիւն, Գրականաւաստն, Թրքականաւաստն Մեծ մրե-
րանց բողոքի եւ խաւաքարսի

ԵՆՃ Վապիճ Այեխանքի փողոց ք. 10 - 12

ՊՌԻՔՐԷՆ Բաշեա Վիքրախա 37

ՊՈՒՔՐԷՆ Մարեյ Միօ փող. 9

Մանանդիդ Լիխախան փողոց 85
Տպարան «Ենկիւրուաղ» Սրբոզ փողոց 14
Ընդհանուր Տնօրէն Տ. ՍԱԼՃԵԱՆ

Գրականաւաստն մէջ կը գտնուին ահեւտեանակ գրքեր եւ հասկե-
անք, հրատարակչն Փրանսերն, Գերմաներն, Անգլիէրէն, Իտալերն եւ
Ռուսերն: Ալէն որ կ'ընդունի գրական աշխարհի բոլոր նորուածիւնները: Ճիս
մտերը գրական դիտական եւ օրէնագիտական գրքերու:

Գլխորդական եւ գրասենեակներու յատուկ առարկաներու հոյս Թղթա-
տունը Տիկնանց եւ օրիորդներու համար ամենազինու մօրձէ պատրաստանձ
հաշտիւտը պատրաստներ, նկարչական եւ գեղարուեստական սիւններ:

Ազգանքներու տրակը եւ գիները ամէն միջոմէ վեր են
«Viața Românească» քրահանդ եւ գրութեան տնտեսները, զոր հը
նրատարակչը Եւալիմէջ Խաւուուզը 160 հոմէ էջիքով եւ որ հը մրցի իր
բովանդակութեանը աշխարհիս ամենանշանուտը հրատարակու թիւններու ներս:
Բաժանորդագիրն է տարեկան 200 Լէշ

Արտատանանքի համար տարեկան 300 Լէշ

Մէջ Թիւր բանն Լէշ Բաժանորդագրութեան համար դիմել՝ Calea
Victoriei 37

ԿՏԻՆ

Այս հոլանդ ներկայացուցողը Լրատունք օտնի գնումներուն արժէքին վրայ
10 տոկոս վերջի, զոր մեր ընկերութիւնը պիտի վճարէ Հայհան Տիւրա-
տարանքի հոլհոլիս ազատանանք հոյ փախտանքաներու ընտանքինէ:
բուն դրոյունելու համար:

ՄԿՐՏԻՉ ԿԱՆԹԱԲՃՆԻՆ — Կաշեղէնի մեծ վաճառատուն մեծաքանակ վաճառատն. Հասցէն քաղէա մօշկօր թիւ 237.

Կալանք ըրի վերաբերեալ Ձեր գնու մեկը ըւէք քաղէա մօշկօր թիւ 274 Յովհաննէս Կարապետեանի նոր վաճառատունէն, ուր կը պատրաստուին նոր ճերմակեղէն, տեղ, համազգեստներ, միւսնի նազուստներ եւ արն:

ՀԱՅ-ՌՕՄԱՆԱԿԱՆ ՄԻՌԻԹԻՆ

ՀԱՅՍՏԻ ԱՍՏՁ-ՏՁԻՆ ԱՍՍ.

Calea Mosilor. 168. Պուլվ. քաղաքին անկիւնին մօտ

Այժն տեսակի ընտիր՝ Թարմ եւ չոր մրգեր, Գիներու ածանուծեալք կը մրցէ բոլոր թէ Հայ եւ թէ Ռուսէ. մըր-գալվաճառներուն հետ:

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՅ ՓԱՅՏ ԵՒ ՀԱՆՔԱԾՈՒԻՍ ԱՆՏՕՆ ԹԻՒՂՊԷՆՏՅԱՆ

Չէր, ֆակ, քօժիղ, անգլիական քօս, քարտիւ՝ բեղքօշան, պրիբիդ

Կուզէք գնել ԱՃԱՆ, ԸՆՏԻՐ տեսակէն ՓԱՅՏ կամ ԱԾՈՒԻՍ համագուելով թէ արդէն շիտակ կշիռ գործառնութիւն միշտ արագ, լստան՝ եկէք, անգայման գոհ կը մսաք:

Յարգոյ յանախորդները Կրնան բաւարարուծիւն ստանալ դիմելով հետեւեայ հասցէներուն:

- Կեդրոն. — Ծօւէ Պէտարապ 37
- Գիւրուծեան համար. —
- ԵՆՈՐ Արշալոյսա՞ի սոպարանը,
- ՍԹՐ. Արմէնէտաքա 15
- Յանձնելի մինչեւ բնակավայր:

ՄԱՅՈՒՆԱԿ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊՈՇՏՈՎ ԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1882-ին

Բաժնի Կրամագրութիւն 10,000,000 (էս) Պանկտի ֆոնտեր 65,000,000 (էս)

Ընկերութեան Տնօրէնութեան մինչեւ այսօր վճարած վնասներուն
գումարն է 209,000,000 (էս) :

Ապահովագրութիւններ կ'ընդունի Նեմեւեայ Տիւղերուն մէջ,
Հրդեհ, Կարկուտ եւ փոխադրութիւն (գետային, ծովային եւ ցամաքային)

Ապահովագրութիւններ կեանքի վրայ խիստ նպաստաւոր պայման-
ներով, մահ, խոր ծերութիւն, տխուր եւայլն :

Անձի աստիճակագրութիւն — Բաղադրացիական պատասխանատու-
թիւն, աճէն տեսակ սօժան վիճերու եւ ինքնաշարժ ձեքնաներու ա-
պահովագրութիւն. Նրդեհ, պայթումներէ եւ գողցումէ :

Ապահովագրութիւն գաղութեան դէմ կան կարտիի. սպրանքներու,
դրամարկներու եւայլն :

Մանր սման տեղեկութեանց համար դիմել «Sèdiu Social»

Bucureşti, str. Paris 12 (Palatul Societatii):

Գործակալութիւններ . Վրոզ Ռումանիոյ մէջ :

8-5

Յ. ԲԱԴԼԱՃԵԱՆ ԵՒ Թ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Փանթէիժոն փողոց 18 Պուքրէշ

Մեծ արհեստանոց լուքս կոշիկներու, ժա-
նազէտ տղոց եւ աղջիկներու: Կր վաճառուի մե-
ծաքանակ եւ փոքրաքանակ:

„ԱՐԱՐԱՏ“
ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ

— Բարեւ, ուր կ'եր-
թաս այոպէս արագ:
— Չե՞ս գիտեր, Բե-
րայի հողլամփ եւ մօն-
տէ երիտասարդու-
թեան «Արարատ» թէր
եւ տնօրէն Պ. Անդրա-
շիկ իրաւաւորեանք

հոս փոխադրուած է:

- Հասցէն ո՞ր է, եւ ուր պէտք ունիմ:
- Քաղաք մօշիլոր 292: Վայելչաձև զգեստ-
ներու համար, իրեն միայն գիմէ:

Ե. Մանուկեան (Արարատ)

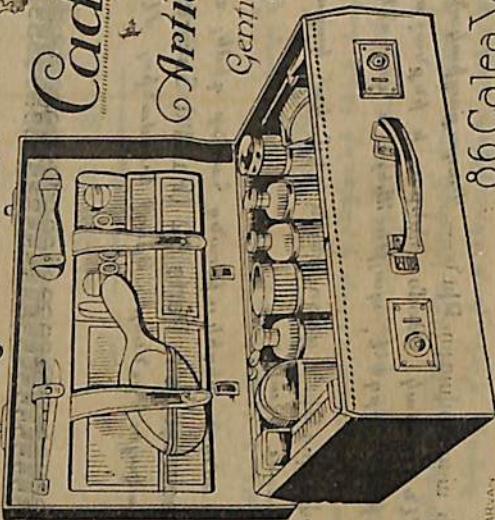
Վաճառատուն ամէն անակ մէշիկի եւ կո-
շիկի մեծաքանակ վաճառում: սթր. Ափրտուլ
բուրիչէ 5:

Fourtiori Curtu Regale

PAUL MILKER
S^c St. Djabourov

Cadouri
Article de Voiajia
Genti peniru dame
Port visite
si toi felal de
maroquineri
fine

ճճ Calea Victoriei ճճ

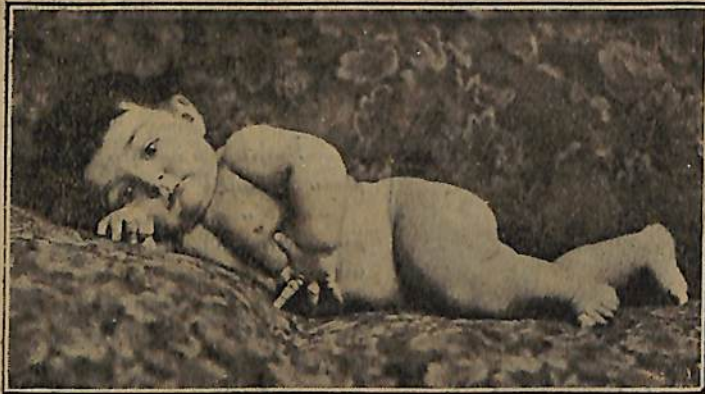
ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ

Եթէ ժամանակը ներէր՝ պիտի սիրէինք ամբողջ Ռուսմանիոյ մէջ եղած ծնունդները, պսակները և մահերը արձանագրել:

Այս ծրագիրը մեր ի մօտոյ նրատարակելիք «Զատկական Ալլոս»-ին կը վերապահենք:

Այս արձանագրութեան մէջ ծնողներ կամ զաւակներ կրնան իրենց սիրելիներու յուշարձանը դնել նկարնին նրատարակելով:

Իրրեւ նմոյշ կը դնենք հետեւեայնները:

Փոքրիկն ԱՍՏՂԻԿ ԳՈՆԹԷՐԵԱՆ,

ԱՍՏՂԻԿԻՆ ԵՐԵՒՈՒՅԸ

Երբ մեծ հայրիկն ու մեծ մայրիկին մազերուն վրայ կ'իջնէ կեանքի ամբան ձիւնը՝ կարծէ՛ք սենեկին պատեր բան մը կը կրսնցրեն իրե՛ց ներակութեան:

Միևնոյն պահերը կը գծուի լնուրբան մէջ, երբ արեւը կմ

խոնարհի ու կ'աննետի հորիզոնին վրայ սեւ ամպերու ետին՝ բռնունները կը դադրին երգել և վարդեր կը բախեն իրենց բերքերը, սեւ կ'իջնէ մեր արեւուն վրայ:

Բայց առտուն երբ նոր, արեւ մը կ'արթննայ կանանչութեան ծոցը, չե՞նք զգար բան մը, մեր արեւուն վրայ: Գլխաւոր, որ մեծ հայրիկին ընտանեկան յարկին մէջ կ'երեւայ, արեւուն պէս չի՞ մպսիր և մահուան յիշատակը չի՞ հեռացնէ խոնարհող դէմքերուն վրայէն:

Արեւոյսն է կեանքին առտուն, Աստղիկն է զիւրեւան մահն մէջ:

Ժիժաղն է ան մեր կեանքին:

Մանուկը որ առաջին անգամ իր աչքերը կը բանայ մեծ հայրի, կին սունին մէջ՝ կեանքը կը ներշնչէ անոր: Ու ամենքս որ ս.ս. անմեղ աչքեր կը դիտենք որոնց մէջ ո՛չ տառապանք, ո՛չ ցար, ո՛չ արկած, ո՛չ ազդուներ դեռ սեւ բիծ մը դրած չեն հուն, ամենքս միեւնոյն մաղթանքն ունինք մեր հոգիներուն մէջ. այդ անմեղ, այդ երջանիկ, այդ անբիծ կեանքին երկարութիւնը կ'ուզենք տեսնել:

Եւ կը մաղթենք որ այս մեր զուակը որ երիտաւոր մօրն ու հայրիկին յայտեուն ծարսն է, իրեն զուարթ ժիժաղը անպակաս բնէ այս ընտանեկան յարկին մէջ ու հեռացնէ սեւ ամպերը մարդ մտնող արեւներուն:

ԲՐԷՎԵՏԻՐԱ

Ռուս. Այսինովապոլսկան Անտանտուն Ընկ.

Անգլիական վերապահովագրող ընկերութեանց

Էրաշխաւորութեան գումարը աւելի քան 300,000,000 շէյ

Ընդհ. Տնօրէն Դ. Պրայիլա

ՌՐՏԱՇԷՍ Կ. Ա. ԻԻՂԱՐԵՐԵԱՆ

Պոլսի Տնօրէնութիւն

ՍՅՐ. Պիսերիբա, Էնէյ, 11 պիս

ԱՆԺԷԼ Կ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
† 1922

Մ Ն Ո Ւ Ր Ա Ն Ե Ր

Փոքրիկ հրեշտակ մը ճանճրացած եղևորի միօրինակ կեանքէն, փորձեց աշխարհ իջնել:

— Որո՞ւ զաւակն ըլլած, Տէր հարցուց Աստուծոյ:

— Զաւակն եղիր բարի հայրիկի մը՝ որ ընաւ չարիք չի մտածէր, որ կը սիրէ աղբատ տղաքը, իր հարստութիւնը կուտայ մանուկներու դաստիարակութեան, որ ունի իրեն պէս բարի ընկերունի մը:

Փոքրիկ հրեշտակը Թիթեանիկի թեւեր առած վար իջաւ: Դուք տեսա՞՞՞ք հրաշալի արեւմուտքներէն մին, երբ հրեղէն

ճառագայթներ մուծ ամպերու մէջ կը խորին այդ ճառագայթները մազերն եղած էին հրեշտակին:

Աչքերը՝ ճիշդ տոյն հազուագիւտ աստղերն էին՝ որոնք երկինքի վրայ պլպլալով կը խօսին բեզի հետ, իսկական՝ վա՛րդը տուած էր անոր մարմնոյն գոյնը:

Դէ՞մքը կը փափարէիր տեսնել: Դուք տեսա՞՞՞ք մայիսի առտունները՝ ամպեղէն բողի մը ետեւ, լեռան կատաշը նոր արմնացող արեգակը:

Երկնքի բոլոր զեղցկուծիւններով երկիր իշաւ ճանճրացող հրեշտակը: Անժէլ, կոչեցին զինքը, ու երեք տարի ապրեցաւ:

Բար՛ի հայրը ու բարի մայրը շատ երջանիկ էին աշխարհի վերայ: Զէին փափարքեր ուրիշ դաւակ մըն ալ ունենալու, որովհետեւ զի տէին թէ այսպիսի զեղեցիկ հրեշտակ մը իր ընկերը չունէր:

Հայրը միտքը յոգնեցուց այդ զեղեցիկ արարա՞ծը հարստութեամբ բռանկացնելու համար: Գիշերը ցերեկ աշխատեցաւ, ճամբորդ եց, գնեց, վաճառեց, տաղանապեցաւ. կէտ նպատակ հարստութիւնն ընելով:

Փոքրիկ հրեշտակը տեսաւ որ հայրը իրեն համոր շա՛տ կը յոգնի, զգաց որ բարի հայրիկը՝ աղքատ տղաքը երեսէ թողուց, ա՛ր զաննք դաստիարակելու փոյթ չի ընէր, տեսաւ այդ բոլոր փոքրիկներու տխուր՝ կարծես նախանձ արտայայտող դէմքերը: Այս ամէն տեսնելով արիւն անցաւ բարի սրտիկէն եւ օր մըն ալ նորէ՛ն առաւ իր Թիթեանիկի թեւերը, եւ թռաւ վե՛ր, վե՛ր ամպերէն ալ վեր աստղերէ՛ն ալ վեր:

«Անժէլ», մարմնին գոյնը վարդերուն տուաւ, մազերը արեւմուտքին վրայ ձգեց, դէմքը արեգակին զրկեց, աչքերը երկնքի խորը նետեց, որոնք զացին մեծ մեծ աստղեր ըլլալու: Իսկ արիւնտտ սրտիկը Մայրիկին թողուց, եւ Հայրիկին՝ մեծ վիշտը:

Հ. Մ. Պ.

Atențiune!

Gomotypiile
formează Clou-ul
specialităților
în arta fotografică

Singurul atelier
F. MANDY

Sr Etienne Lonyai

Execută aceste lucrări
în mod artistic.

Piața Teatrului - Câmpineanu 4
BUCUREȘTI

Նազարեթ Սանուկեան

«Մասիս» Տարեցույցի ընդ
հանուր գանձիչը. մեր
բաժանորդները հ. Մ. Պո-
տաբեանէ ստորագրուած
ընկալագրի փոխարն կըր
նոն վճարել:

«Ազգային գրադարան»

NL0139078

14224

ԳԱՏՈՒՅՑ ՕՐԻՆԵԿ